

70
година
Музиколошког
института
САНУ

ЗВУК И РЕЧ

програм прославе



Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности



Програм прославе 70. годишњице рада
Музиколошког института САНУ
финансијски је подржало Министарство
културе и информисања Републике Србије



ЗВУК И РЕЧ

70 година Музиколошког института САНУ

Програм прославе



Музиколошки институт САНУ
Београд, 2018.

ЗВУК И РЕЧ

70 година Музиколошког института САНУ

Програм прославе

Уредници издања

Ивана Медић
Катарина Томашевић
Милош Маринковић

*Аутори филма о Музиколошком
институту САНУ*
Бојана Радовановић
Милош Браловић

Аутори текстова

Александар Васић
Јелена Јовановић
Данка Лајић Михајловић
Наташа Марјановић
Ивана Медић
Биљана Милановић
Мелита Милин
Весна Пено
Даница Петровић
Катарина Томашевић



Програм прославе 70. годишњице рада Музиколошког института САНУ финансијски је подржало Министарство културе и информисања Републике Србије

САДРЖАЈ

Реч директорке	7
Музиколошки институт САНУ	8
Петар Коњовић, оснивач Музиколошког института САНУ	10
СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА Београд, Српска академија наука и уметности, Свечана сала 3. децембар 2018. године у 12 часова	11
<p>ФОРУМ МУЗИКОЛОШКОГ ИНСТИТУТА САНУ Циклус МЛАДИ ИСТРАЖИВАЧИ Београд, Српска академија наука и уметности, 12:00 часова септембар – октобар 2018.</p>	
Марија Маглов <i>О чему говоримо када говоримо о медију/медијима у музикологији?</i> 17. септембар 2018.	15
Моника Новаковић <i>Silentium est aurum: тишина у филму на примеру филмова Le Samourai (1967), Goya's Ghosts (2006), The Artist (2011) и Acts of Vengeance (2017)</i> 24. септембар 2018.	16
Милош Браловић <i>Умерени модернизам: од значења појма до уодношавања друштвених појава и композиторских поетика</i> 1. октобар 2018.	17

<p>Бојана Радовановић <i>Глас и тело као предмет истраживања – поглед из музикологије</i> 8. октобар 2018.</p>	18
<p>Милош Маринковић <i>О могућем тумачењу српско-хрватских културних односа посредством написа о музици на страницама Danice ilirske</i> 15. октобар 2018.</p>	19
<p>Вања Спасић <i>Вредновање културе / вредновање у култури: Опера Народног позоришта у Београду (1970–1990)</i> 29. октобар 2018.</p>	20
<p>ЦИКЛУС ПРЕДАВАЊА МУЗИКОЛОГИЈА И ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈА ДАНАС Београд, Задужбина Илије М. Коларца, Мала сала, 19:30 часова новембар 2018.</p>	
<p>Биљана Милановић <i>Музика и позориште у српским заробљеничким логорима у Аустроугарској током Великог рата</i> 6. новембар 2018.</p>	23
<p>Катарина Томашевић <i>Интернационалне звезде на концертном подијуму Коларчевог народног универзитета (1932–1941)</i> 6. новембар 2018.</p>	24
<p>Мелита Милин <i>Духовне димензије композиторског опуса Љубице Марић</i> 13. новембар 2018.</p>	25
<p>Ивана Медић <i>Музика изгубљене генерације: стваралаштво Вука Куленовића у САД</i> 13. новембар 2018.</p>	26

Весна Пено <i>Српско црквено појање кроз векове</i> 20. новембар 2018.	27
Јелена Јовановић <i>Делатност Црквеног хора „Свети Јован Дамаскин“, византијско појање и актуелизација инструмента кавала у Београду деведесетих година XX века</i> 20. новембар 2018.	28
Наташа Марјановић <i>Музика у приватном животу Срба у XIX веку</i> 27. новембар 2018.	29
Марија Думнић Вилотијевић <i>Староградска музика у Београду: означавање жанра и његова улога у дефинисању звучног пејзажа</i> 27. новембар 2018.	30
КОНФЕРЕНЦИЈЕ, НАУЧНИ СКУПОВИ, ГОСТУЈУЋА ПРЕДАВАЊА	
Међународна интердисциплинарна конференција <i>Квантна музика (и изван ње) – Музика и нове технологије у XXI веку</i> Организатори: Музиколошки институт САНУ и Центар за промоцију науке Београд, Српска академија наука и уметности, 21–22. март 2018.	32
Међународни научни скуп <i>Руско-српске појачке везе</i> Организатор: Музиколошки институт САНУ Београд, Српска академија наука и уметности, 22–23. октобар 2018.	34
Гостујуће предавање Иван Муди / Ivan Moody Centro de Estudos de Sociologia e Estética Musical, Lisbon, Portugal <i>The Compass Revisited: Rewriting Histories of Music in the South</i> Београд, Српска академија наука и уметности, сала 3, први спрат 16. новембар 2018. у 12 часова	36

КОНЦЕРТИ	
<p>Концерт српске традиционалне – црквене и фолклорне музике Галерија Српске академије наука и уметности 19. новембар 2018. у 18 часова Учествују: чланице хора <i>Света Касијана</i> и <i>Свети Јован Дамаскин</i>; гуслар Вељко Ђурановић; женска певачка група <i>Моба</i>; гајдаши Вања Илијев и Филип Богдановић; Студијски хор Музиколошког института САНУ, диригент Александар Брујић</p>	38
<p>Концерт солистичке и камерне музике српских композитора Галерија Српске академије наука и уметности 3. децембар 2018. у 18 часова Учествују: Ивана Медић, клавир; Стефан Петровић, виолина; Катарина Хаџи-Антић Татић, клавир; Марија Брајковић, сопран; Гудачки квартет <i>Elebach</i> Програм: Петар Коњовић, Милоје Милојевић, Јосип Славенски, Василије Мокрањац, Станојло Рајичић, Дејан Деспић</p>	43
<p>Концертантна музика српских композитора Велика дворана Коларчеве задужбине 5. децембар 2018. године у 20 часова Учествују: Камерни оркестар Гудачи Св. Ђорђа; диригент Владимир Куленовић; солисти: Срђан Грујић, виолина; Љубомир Милановић, виола; Зоран Анић, гитара Програм: Љубица Марић, Иван Јевтић, Властимир Трајковић, Вук Куленовић</p>	46
Директори Музиколошког института САНУ од оснивања до данас	52
Сарадници Музиколошког института САНУ	53

Реч директорке

Свој значајан јубилеј – седамдесет година од почетка рада, Музиколошки институт САНУ обележава у 2018. години низом манифестација које верно осликавају ширину тематског спектра, богату жанровску разноврсност, али и високу актуелност научне и културне мисије Института. Динамичан програм обележавања годишњице отворила је у марту месецу међународна конференција *Квантна музика (и изван ње) – Музика и нове технологије у XXI веку*, која је потврдила отвореност Института за изазове увек провокативног дијалога између света природних наука и поља музике. Још један научни скуп међународног значаја – *Руско-српске појачке везе*, одржан у октобру, осветлио је ову тему од посебног значаја за историју српског духовног и уметничког наслеђа.



Два циклуса јавних предавања као тежиште прославе у јесењим месецима, пружила су прилику за представљање најрепрезентативнијих резултата истраживања појединих сарадника. Захваљујући Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, управо у години јубилеја, Институт је подмлађен са чак шесторо младих истраживача, који су у Српској академији наука и уметности током септембра и октобра одржали своја предавања. У блиској сарадњи и с подршком Задужбине Илије М. Коларца, у Малој сали Задужбине одвија се током новембра циклус од осам предавања под заједничким насловом *Музикологија и етномузикологија данас*; атрактивне и за ширу културну јавност, теме предавања дотичу све кључне области научног рада Института: црквену, фолклорну и уметничку традицију, старију и новију музичку праксу – у пресеку од средњег века до данашњег тренутка, достојно репрезентујући и методолошке правце истраживања на основу којих су изнедрене.

И у својој досадашњој историји препознатљив као место сусрета науке о музици и живе музичке праксе, Музиколошки институт САНУ у оквиру прославе приређује и три концертне вечери. Богатство програма прва два концерта пружаће сведочанство о континуираној, посвећеној бризи сарадника Института за очување националног музичког наслеђа од древних времена до тековина модерног доба. Трећи, и завршни концерт, у Свечаној сали Коларчеве задужбине, петог децембра, донеће узбудљив сусрет с антологијским делима српских композитора, чланова Одељења ликовне и музичке уметности САНУ – Љубице Марић, Ивана Јевтића и Властимира Трајковића, као што ће бити и место једне светске премијере – постхумног извођења дела *Concerto precipitato* Вука Куленовића, под диригентском палицом једног од најуспешнијих светских диригената своје генерације – Владимира Куленовића.

Дужно поштовање и захвалност оснивачу Музиколошког института САНУ – композитору и музичком писцу Петру Коњовићу, као и свим заслужним следбеницима његове визије – досадашњим директорима и сарадницима Института, исказаћемо на Свечаној академији (трећег децембра, САНУ).

Добро дошли!



Музиколошки институт Српске академије наука и уметности

Музиколошки институт САНУ у Београду основан је 1948. године као први музиколошки институт у ондашњој држави. Оснивачи Института били су Српска академија наука и Министарство за науку и културу Србије, односно Комитет за високе школе, универзитете и научне установе Народне Републике Србије и Музичка академија у Београду. Организација рада Института утврђена је на основу Закона о Српској академији наука и посебне уредбе о Академијиним установама. Према записнику с прве седнице сарадника Музиколошког института, одржане 16. децембра 1948. године, одлучено је да се с радом почне одмах.

Институтом је првих година руководио директор, академик Петар Коњовић, у договору са Саветом, чији су чланови били такође академици и угледни музичари, пре свега теоретичари и композитори: Коста Манојловић, Миленко Живковић, Михаило Вукдраговић, Предраг Милошевић, Бранко Драгутиновић. Професионалних музиколога и етномузиколога код нас у оно време још увек није било. Први стални сарадник је уз Коњовића била Стана Ђурић-Клајн (1949), тада већ афирмисана као музички писац. Она ће понети терет многих организационих послова током првих двадесет пет година рада Института, биће ауторка прве историје српске музике и директор од 1962. до 1974. године.

Од самог почетка Институт је у рад укључивао стипендисте; поједини су одлазили у иностранство и тамо остајали (Милош Велимировић, Стојан Лазаревић). На усавршавању у Француској и САД били су у тој првој генерацији сталних сарадника Драгутин Гостушки и Радмила Петровић. Димитрије Стефановић је с краћим прекидима провео седам година на Универзитету у Оксфорду, где је магистрирао и докторирао. Тако је формирана прва генерација научно усмерених музиколога и етномузиколога, који су пратили међународне токове развоја ових, и у свету релативно младих хуманистичких струка.

Музиколошки институт САНУ данас спроводи проучавање историје, теорије и праксе уметничке, црквене, традиционалне и савремене музике, као и естетике музике. Истраживања су усмерена на српску музику и њене везе с музичким стваралаштвом и културом у суседним и европским земљама. Поред научноистраживачког рада, сарадници су радили на прикупљању изворне грађе, издавању извора, припреми критичких издања, писању монографија, студија, на лексикографским и библиографским пословима. Тако су

паралелно са истраживачким радом и развојем одређених пројеката, формирана: специјализована библиотека, архив, збирка заоставštина, фонотека и збирка фотографија. Захваљујући подршци Министарства културе и информисања Републике Србије и Секретаријата за културу града Београда, Музиколошки институт САНУ данас поседује један од најкомплетније очуваних и готово у потпуности дигитализованих фоноархива, која располаже драгоценим снимцима традиционалне, уметничке и црквене музичке праксе у Србији, па и шире. Такође, на иницијативу сарадника Институт је 2012. године постао и седиште Међународног савета за традиционалну музику (ICTM) као огранак УНЕСКО-а, те је Србија добила и Национални комитет те важне организације.

Од 1987. године читав научноистраживачки рад је био обухваћен једним општим пројектом: *Музиколошка и етномузиколошка истраживања*, у оквиру којег су постојала четири потпројекта: *Музиколошка и етномузиколошка истраживања (1996–2000)*, *Традиционално и ново у српској музици (2001–2005)*, *Музика на раскришћу – европски и балкански оквири српске музике (2006–2010)*, *Идентитети српске музике од локалних до глобалних оквира: традиције, промене, изазови (2011–2018)*. Поред научноистраживачког рада, у Институту је увек постојала и широка просветна и културна активност, посвећена стручњацима, али и најширим круговима слушалаца заинтересованих за српску музичку баштину. Музиколошки институт САНУ организује и научне скупове, концерте, јавна предавања, трибине, округле столове, промоције нових издања, пројекције документарних филмова. Издавачка делатност Музиколошког института, подржана од Министарства културе и информисања Републике Србије и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, обухвата компакт-диск издања са снимцима српске традиционалне (фолклорне), духовне и уметничке музике, затим монографије, зборнике радова и међународни часопис *Музикологија*.

Ауторке текста: Даница Петровић и Ивана Медић



Петар Коњовић, оснивач Музиколошког института САНУ



Композитор и музички писац Петар Коњовић рођен је 5. маја 1883. у Чуругу, а преминуо је 1. октобра 1970. у Београду. После завршеног четвртог разреда Српске велике православне гимназије у Новом Саду, прешао је у Српску учитељску школу у Сомбору, где му је музику предавао Драгутин Блажек. Већ 1903. написао је своју прву оперу – *Женидба Милошева*. Између 1904. и 1906. студирао је композицију на Конзерваторијуму у Прагу. По повратку са студија деловао је као хоровођа и наставник музике у Земуну и у Српској музичкој школи у Београду. У периоду између два светска рата био је директор новосадског листа *Јединство*, инспектор у Министарству просвете, управник Српског народног позоришта у Новом Саду, директор Загребачке опере, управник Хрватског народног казалишта у Осиеку, фузионисаног Осјечко-новосадског позоришта и Хрватског народног казалишта у Загребу.

Године 1939. постављен је за редовног професора Музичке академије у Београду. Ректор Академије био је 1939–1943. и поново 1945–1947. год. Иностранци члан Чешке академије наука и уметности постао је 1937, а редовни члан Српске академије 1946. године.

Петар Коњовић је најзначајнији оперски композитор у историји српске музике. Од његових пет опера најуспелија је и најпознатија *Коштана*. Написао је и бројна и вредна дела других жанрова и врста: симфонијске, концертантне, камерне и вокалне композиције. Заједно с Милојем Милојевићем и Стеваном Христићем он представља генерацију композитора која је у српску музику унела тековине модерних стилова. Коњовић је оставио крупан траг и као музички писац. Објавио је монографије о Милоју Милојевићу и Стевану Мокрањцу, као и три књиге огледа и чланака о музици.

Човек централноевропског културног простора, Коњовић је био један од активних поборника оснивања Одсека за историју музике и музички фолклор на београдској Музичкој академији. Као тек изабрани члан Српске академије наука, он је већ током 1947. покренуо питање оснивања Музиколошког института у оквиру Српске академије наука. На челу Института налазио од 1948. до 1954. године. Прагматичан, какав је био, Коњовић је, с једне стране, желео да склони и обезбеди музичаре који су већ дошли у сукоб с новом државном елитом, какав је био Коста П. Манојловић, као и оне који су потенцијално били у опасности (Петар Бингулац, Марко Тајчевић). С друге стране, требало је подстаћи и обезбедити заштиту и очување музичке баштине, како традиционалне – народне и црквене, тако и уметничке. Претпостављамо да је Коњовић још у Прагу спознао колико је музико-логија нова и перспективна грана историје уметности и културе. Био је визионар и будућност музичке уметности видео је у општем упознавању музичке уметности као историјског и културног феномена.

Аутори текста: Даница Петровић и Александар Васић



Музиколошки институт Српске академије наука и уметности

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА ПОВОДОМ 70. ГОДИШЊИЦЕ МУЗИКОЛОШКОГ ИНСТИТУТА САНУ

3. децембар 2018. у 12 часова
Свечана сала Српске академије наука и уметности

Говоре:

Академик Владимир Костић, председник САНУ
Академик Дејан Деспић, Одељење ликовне и музичке уметности САНУ
Др Катарина Томашевић, директорка Музиколошког института САНУ

Пројекција филма о Музиколошком институту САНУ
Аутори филма: Бојана Радовановић и Милош Браловић

Водитељка програма: Моника Новаковић



Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности

ФОРУМ МУЗИКОЛОШКОГ ИНСТИТУТА САНУ
Циклус **МЛАДИ ИСТРАЖИВАЧИ**

17. септембар – 29. октобар 2018.
Српска академија наука и уметности
Сала 2, први спрат

Марија Маглов

О чему говоримо када говоримо о медију/медијима у музикологији?

У музиколошкој литератури термин медиј(и) користи се на неколико начина, од којих издвајам два: у својој множини махом се односи на масовне медије, али се такође односи на медиј уметничког/музичког израза, тј. средство којим се спроводи одређена поетичка намера. Ова терминолошка дистинкција и њене последице на музиколошко мишљење о медијима ретко су разматране као засебан проблем. Упечатљиво је да се у музиколошким речницима и прегледима кључних појмова термин медиј јавља спорадично, као и да проблематизација медија није заузела посебно место у истакнутим метамузиколошким студијама. Због тога се намеће потреба да се размотри питање: о чему говоримо када говоримо о медију/медијима у музикологији, то јест, на које све начине и у којим контекстима говоримо о њима? Поље музике и медија у оквиру музичких академских институција претежно усмерено је ка практичној обуци за рад у институцијама масовних медија. У теоријском смислу, доминантан приступ овом пољу представља анализа медијских садржаја/текстова који су на одређени начин повезани с музиком, иако сама теорија медија чини хетероген скуп дискурса који нуде различите могућности за сагледавање музике и медија. Чини се да ове праксе „диктирају“ и прве асоцијације на истраживање поменутог поља. Ипак, да ли се овим исцрпљују све могућности за промишљање медија и музике у музикологији или постоји још специфично музиколошких питања о којима би се могло говорити? У разматрању могућих одговора у оквиру овог излагања, испитујем да ли се, уколико се питање медија постави као кључно у разматрању музиколошких концепата (попут дела, записа, композитора, компоновања, извођења, слушања, канона), отварају и нове методолошке могућности за интердисциплинарна музиколошка истраживања.

Марија Маглов је истраживач-приправник у Музиколошком институту САНУ и студенткиња докторских студија музикологије на Факултету музичке уметности у Београду, где је пријавила дисертацију под називом *Медијски обрт у музици: продукција и рецепција музике у контексту медијске културе у XX веку*. Основне студије музикологије завршила је на Академији уметности у Новом Саду, а мастер студије музикологије на Факултету музичке уметности у Београду. Добитница је истраживачке стипендије DAAD за студијски боравак на Високој школи за музику, драму и медије у ХанOVERу (2018). Њено поље интересовања обухвата музику XX века и савремене музичке праксе, теорије медија и музичке индустрије.

Моника Новаковић

Silentium est aurum: тишина у филму на примеру филмова *Le Samourai* (1967), *Goya's Ghosts* (2006), *The Artist* (2011) и *Acts of Vengeance* (2017)

Схватање тишине у седмој уметности отвара многа питања. Филм *Самурај* (*Le Samourai*, 1967) Жан-Пјера Мелвила (Jean-Pierre Melville) остварење је које је утемељило пут новом схватању тишине у филму. *Гојине утваре* (*Goya's Ghosts*, 2006) Милоша Формана носе са собом илустрацију губитка чула слуха. С друге стране, *Уметник* (*The Artist*, 2011) Мишела Азанавичуса (Michel Hazanavicius) показује наглу трансформацију, то јест резигнацију једног лика пред захтевима технолошке промене. Четврти филм, *Чинови освете* (*Acts of Vengeance*, 2017) Ајзака Флорентина (Isaac Florentine) доноси и поглед на тишину у виду завета ћутања који главни лик практикује све док не освети смрт своје супруге и кћерке. Ова четири филмска остварења навела су ме да промислим како се тишина третира у тим контекстима, који типови тишине долазе у обзир када је реч о режирању и какво јој се место даје у филму. Такође је ту и питање једнаког третмана тишине и звука у филму, или пак, с друге стране, маргинализације тишине у односу на звук. Поред трагања за одговорима на ова питања, путем анализе ових филмова, сагледава се и однос редитеља према тишини као једном од могућих редитељских решења.

Моника Новаковић је истраживач-приправник у Музиколошком институту САНУ и студенткиња докторских студија музикологије на Факултету музичке уметности у Београду. Завршила је основне академске студије, потом и мастер академске студије музикологије на Факултету музичке уметности Универзитета уметности у Београду, одбраном рада *Цео свет (музике) је позорница: ремедијализација музике за позориште Зорана Ерића*. Од 2012. године била је члан Академског хора *Collegium musicum*. Добитница је награде из фонда „Властимир Перичић“ за најбољег дипломираног студента на студијском програму за музикологију у академској години 2016/17. Фокус њеног професионалног интересовања усмерен је ка истраживању примењене музике – како филмске, тако и позоришне, најпре у домену националне историје музике, потом и опште историје музике.

Милош Браловић

Умерени модернизам: од значења појма до уодношавања друштвених појава и композиторских поетика

Појам *модернизам* у себи садржи бројне, често контрадикторне вишеструкости и вишеслојности. Стога један од мојих циљева јесте да се поставе основне смернице за његово дефинисање. Поред тога покушаћу да дефинишем и један њему сродан појам, а то је *умерени модернизам*, при чему ме посебно занима њихово међусобно уодношавање, као и неке локалне особености. *Умерени модернизам* се, на нашим просторима, као доминантна стилска оријентација, јавља током педесетих година XX века, у виду одговора на претходну, кратку, али осетну доктрину *социјалистичког реализма* у првим послератним годинама. Стога се поставља питање како се поједине поетике аутора трансформишу/формирају током шесте деценије XX века. У том периоду, на београдској музичкој сцени присутне су три генерације композитора: 1) генерација која је врхунац каријере доживела у међуратном периоду (Петар Коњовић, Стеван Христић, Јосип Славенски и др.); 2) генерација чија најзначајнија остварења настају управо током шесте деценије („прашка група“, Предраг Милошевић, Драгутин Чолић, Милан Ристић, Љубица Марић, Станојло Рајичић и други); 3) млада генерација, чије се поетике формирају током шесте деценије (Василије Мокрањац, Драгутин Гостушки, Енрико Јосиф, Александар Обрадовић, Душан Радић, Дејан Деспич, Владан Радовановић и други). Према томе, биће речи о композиторима друге генерације, будући да се њихове поетике формирају у неким од најтурбулентнијих тренутака људске историје, а током педесетих година њихово зрело стваралаштво постаје оно које сматрамо кључним за дефинисање умереног модернизма на нашим просторима. Дакле, покушао бих да представим начине на који су се њихове поетике трансформисале и, заједно уз бројне друге факторе, довеле до конституисања умереног модернизма у српској музици.

Милош Браловић је истраживач-приправник у Музиколошком институту САНУ и студент докторских студија музикологије на Факултету музичке уметности у Београду. Завршио је основне и мастер студије музикологије на истом факултету. Члан је Музиколошког друштва Србије и један је од оснивача и члан Удружења за презервацију, истраживање и промоцију музике *Српски композитори*. Поља интересовања укључују проблеме везане за дефинисање модернизма у уметности и музици, с посебним освртом на српску музику (у Југославији) у периоду пре и после Другог светског рата.

Бојана Радовановић

Глас и тело као предмет истраживања – поглед из музикологије

Градећи своју идеју на темељима становишта Николаса Кука (Nicholas Cook) да музику треба посматрати кроз призму извођења, и Ричарда Леперта (Richard Leppert) да „о чему год да се ради у музици, у њој се ради о телу“, у овој презентацији бавим се питањем гласа и тела у музици и музикологији. Како сматра Кук, музикологија је установљена као дисциплина која је од самих почетака уредсређена на музички текст, а због те „навике“ није сасвим способна нити опремљена да се у потпуности посвети музици као извођењу. Међутим, у последњих неколико деценија, музикологија је значајније почела да се отвара према студијама извођења, чиме је покренула лавину питања која подривају и критички промишљају традиционално установљене дихотомије као што су ум – тело, мисао – глас, филозофија – музика, мушкарац – жена, текст – извођење, композитор – извођачица.

У складу с новим тенденцијама у науци о музици, ово предавање ће понудити поглед на историју гласа и тела у музици и музикологији, с посебним освртом на музиколошке доприносе који настају у последњим деценијама – студије Ричарда Леперта (*The Sight of Sound*, 1993), Хане Бозме (Hannah Bosma: *The electronic cry: Voice and gender in electroacoustic music*, 2013), Николаса Кука (*Beyond the Score: Music as Performance*, 2013), Јелене Новак (*Postopera: Reinventing the Voice-Body*, 2015). Наведени аутори и ауторке као централни задатак својих разматрања постављају критичку (ре)интерпретацију позиције и репрезентације тела и гласа у музици насталој у окриљу модерне историје западног света, а њихови научни доприноси, као што ћу у овом предавању настојати да покажем, указују на правце којим би, судећи по томе да се савремени контекст обликује око све доминантнијег захтева за извођењем, музикологија могла да крене.

Бојана Радовановић је истраживач-приправник у Музиколошком институту САНУ и студенткиња докторских студија музикологије на Факултету музичке уметности у Београду. Поред основних и мастер студија музикологије на ФМУ (мастер теза: *Наука као уметност: интердисциплинарност у научним радовима Драгутина Гостушког*), завршила је мастер студије трансдисциплинарне хуманистике и теорије уметности на Факултету за медије и комуникације у Београду (теза: *Експериментални глас – савремена теорија и пракса*). Бави се историјом и теоријом музике и уметности у XX и XXI веку, укључујући уметничку и популарну музику, везу уметности и политике, теорију гласа и медија.

Милош Маринковић

О могућем тумачењу српско-хрватских културних односа посредством написа о музици на страницама *Danice ilirske*

Предавање ће бити посвећено једном сегменту истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији, чија се тема односи на српско-хрватске музичке релације у XIX веку. У фокусу су културне активности у доба хрватског народног препорода, то јест илирског покрета, који је тридесетих година XIX века инициран у загребачкој средини, с циљем постизања културно-политичког јединства свих јужних Словена. Будући да су српско-хрватски односи представљали стожер сваког пројекта јужнословенске интеграције, у раду се (не)успешност илиризма приписује интензитету осећаја „братства“ између Срба и Хрвата у датом тренутку, с нарочитим освртом на револуционарну 1848. годину. Како поменути културни, а у основи политички покрет, није заобишао ниједну сферу уметничког деловања током тридесетих и четрдесетих година XIX века, илирске тенденције значајно су утицале и на развој музичке културе. У раду ће се пратити друштвенополитички контекст музичког живота током илирског периода, посредством музичких рубрика из недељног часописа *Danica ilirska*, објављиваног уз званично гласило илирског покрета – *Ilirske narodne novine*. За ово истраживање је извршена селекција текстова о музици из поменутог часописа који на парадигматичан начин илуструју илирску идеологију, с посебним акцентом на српско-хрватске културно-политичке односе, али и с циљем да се укаже на (често маргинализован) музички допринос целокупном илирском покрету. Разматрањем рецепције музике у часопису *Danica ilirska*, с једне стране, установиће се континуирано одражавање друштвено-политичких промена на културни и музички живот, док ће се, с друге стране, показати да је извесне музичке тенденције могуће тумачити као потенцијалне иницијаторе политичких потеза српских, односно хрватских елита.

Милош Маринковић је истраживач-приправник у Музиколошком институту САНУ и студент докторских студија музикологије на Факултету музичке уметности у Београду. На тој катедри завршио је основне и мастер академске студије, одбранивши тезу *Нове културално-фестивалске перспективе у Хрватској и Србији као резултат друштвено-политичке трансформације музичког фестивала у СФРЈ*. Његово истраживање у оквиру рада на докторској дисертацији фокусирано је на српску и хрватску музику XIX века, али се његово академско интересовање паралелно односи и на савремену музику, фестивале и политику у СФРЈ.

Вања Спасић

Вредновање културе / вредновање у култури: Опера Народног позоришта у Београду (1970–1990)

Предавање је осмишљено као презентација истраживања система вредновања из два аспекта – вредновање културе у друштву и вредновање стваралаштва у култури – у контексту југословенске социјалистичке идеологије у периоду од 1970. до 1990. године. Истраживање ће бити поткрепљено подацима из Архива Југославије, Архива Србије, Историјског архива Београда, као и релевантне литературе из наведеног периода. За студију случаја изабрана је институција културе Опера Народног позоришта у Београду, чији је задатак био да, у складу с културном политиком у периоду 1970–1990, негује и ствара пожељне културне вредности социјалистичког друштва. Циљ овог предавања јесте да прикаже основне критеријуме вредновања и начин на који их је Опера остварила (или не) и тако отвори дискусију која ће понудити нове смернице у даљем истраживању.

Вања Спасић је истраживач-приправник у Музиколошком институту САНУ и студенткиња треће године докторских студија на Факултету за медије и комуникације Универзитета Сингидунум у Београду, на одсеку Трансдисциплинарне студије савремене уметности и медија. Године 2016. пријавила је докторску дисертацију на тему *Самоуправљање у култури: Опера Народног позоришта у Београду 1970–1990*, под менторством проф. др Соње Маринковић. Основне и мастер-дипломске студије музикологије завршила је на Факултету музичке уметности у Београду. Мастер рад под називом *После златног периода: Опера Народног позоришта у Београду 1970–2011*. одбранила је 2013. године. Учествовала је на музиколошким симпозијумима у земљи и иностранству и објавила неколико научних радова.



Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности

Циклус предавања
МУЗИКОЛОГИЈА И ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈА ДАНАС
У сарадњи са Центром за предавачку делатност
Задужбине Илије М. Коларца

6–27. новембар 2018. године
Београд, Задужбина Илије М. Коларца, Мала сала

Биљана Милановић

Музика и позориште у српским заробљеничким логорима у Аустроугарској током Великог рата

Заробљенички логори из периода Првог светског рата представљају релативно нову тематску област хуманистике. Ово транснационално и интердисциплинарно научно подручје односи се на логорски живот преко осам милиона људи, који су се налазили у заробљеништву на обе стране ратних сукоба. Поред базичних проучавања везаних за утврђивање тачног броја логора, заточеника и жртава, те сагледавања проблема попут болести и честог масовног умирања, савремена истраживања усредсређују се и на свакодневицу логорског живота, аспекте национализма, рода, оријентализма и друге теме карактеристичне за студије културе. Посебну алтернативу уобичајеним наративима представљају разматрања уметности и креативности као значајних стратегија опстанка у логорским условима. Ово предавање, којим се по први пут у музикологији покреће тема о музичким праксама у српским заробљеничким логорима током Великог рата, блиско је контексту таквих научних приступа. Предавање је засновано на резултатима истраживања архивске грађе која се чува у Музеју позоришне уметности Србије, као и рукописне периодике похрањене у Народној библиотеци Србије. Представиће се историографски подаци о музици на српским позоришним сценама у аустроугарским логорима у Болдогасоњу, Ашаху и Гредигу, који ће бити пропраћени визуелном презентацијом разноврсног документарног материјала (фотографије, рукописни програми, текстови и илустрације). Проблемско сагледавање грађе усмериће се на причу о музичко-позоришним логорским праксама као (1) средству ублажавања свакодневице и сузбијања логорске депресије извођача и публике, (2) имагинаријуму нације, државе, слободе, превазилажења временских и просторних граница, (3) месту сећања, носталгије, заборављања и забаве, (4) медијатору различитих социјалних, националних и професионалних групација у логорским окружењима и (5) стратегији обезбеђивања материјалних услова преживљавања музичара и глумаца, као и њиховог хуманитарног деловања. Стога ће ово бити прича о конструисању алтернативног живота, који је представљао и ескапистички отклон од логорске стварности и супротстављање истој.

Биљана Милановић, научни сарадник Музиколошког института САНУ, истражује уметничку и популарну музику у Србији у регионалним и европским оквирима XIX и прве половине XX века и бави се различитим тематским областима попут национализма, модернизма, музичких периферија, балканизма, оријентализма и културне дипломатије у контекстима музичке историје и студија културе. Објавила је преко 80 текстова у научним публикацијама на српском, енглеском, француском, грчком и немачком језику, уредник је и приређивач неколико научних издања, аутор је монографије *Музичке праксе у Србији и формирање националног канона* (2018). Један је од оснивача и члан уредништва часописа *Музикологија* (од 2001). Члан је Одбора Одељења за сценске уметности и музику Матице српске.

Катарина Томашевић

Интернационалне звезде на концертном подијуму Коларчевог народног универзитета (1932–1941)

Коларчев народни универзитет (данас Задужбина Илије М. Коларца), свечано је отворен 5. фебруара 1932. године, концертном девет година раније основане Београдске филхармоније. Од тога времена, па све до данас, концертни подијум Задужбине чини епицентар и сâму жижку музичког живота престоног Београда. Хроника културних иницијатива и збивања под сводом Задужбине истовремено је и хроника свих кључних струјања, етапа и преломних момената у континуитету преображаја физиономије југословенске и српске културе модерних и постмодерних времена. У својој првој деценији, она бележи и убрзане, динамичне процесе сустизања корака и пуног укључивања националне уметности у савремене европске и светске токове. Многобројна гостовања реномираних солиста и диригената, као и водећих симфонијских оркестара и камерних ансамбала на подијуму „Коларца“ нису само потврдили значај измењене позиције Београда на културној мапи међуратног света; они су по себи били „прозор у свет“, доприносећи брзом и ефикасном успостављању савременог система вредности. Није ту била само реч о „подизању лествице“ интерпретативних стандарда, већ и о померању границе „хоризонта очекивања публике“, и то за неколико крупних корака унапред.

Из раскошне галерије концертних вечери које су у раздобљу од 1932. до 1941. учиниле да „Београд буде свет“, за ову прилику представимо избор оних најблиставијих, обасјаних музичком харизмом уметника чија имена данас заузимају најугледније странице светских енциклопедија. У дочаравању „духа ондашњег времена“, послужићемо се богатим документарним материјалом – фотографијама и програмима концерата, као и архивским звучним снимцима са интерпретацијама реномираних иностраних гостију – солиста Артура Рубинштајна, Алфреда Кортоа, Натана Милштајна, Енрика Мајнардија, као и диригената Димитрија Митропулоса и Гжегожа Фителберга.

Катарина Томашевић, музиколог, научни саветник, дипломирала је, магистрирала и докторирала на Факултету музичке уметности у Београду. Од 1986. године запослена је у Музиколошком институту САНУ, где од марта 2017. обавља и дужност директорке. Поред монографија *На раскришћу Истока и Запада. О дијалогу традиционалног и модерног у српској музици (1918–1941)* (2009) и *Време промена. Музика и српски театар барокног доба* (2018), ауторка је многобројних студија и текстова (преко 90) објављених у земљи и иностранству. Била је уредник и редактор тематских монографија (*Beyond the East–West Divide...*, 2015 /коуредник И. Медић/; *Davorin Jenko (1835–1914). Prilozi za kulturu sećanja*, 2016; *Бела Барток и српска музика...*/коуредник Ј. Јовановић/, 2017; *Д. Гостушки, Рађање српске музичке културе*, 2017), као и водећих часописа који излазе у земљи. Руководилац је научног пројекта Матице српске *Музика и театар: модалитети сапостојања у националној пракси модерног доба*.

Мелита Милин

Духовне димензије композиторског опуса Љубице Марић

Као што се често наглашава, Љубица Марић (1909–2003) била је прва српска композиторка која је своја дела нелитургијског карактера заснивала на фрагментима црквених напева. Напеве из *Осмогласника*, зборника српских црквених напева које је забележио и објавио Стеван Мокрањац, користила је у низу својих композиција, почев од оних који граде циклус *Музика октоиха* (1958–1963) до последње – клавијског трија *Торзо* (1996). Транспонујући одломке црквених напева у дела уметничке музике (преобликујући их у њихове теме), при том у дела без текста (с изузетком камерне кантате *Праг сна*), Марићева је раскинула њихову сједињеност с литургијским текстовима и одговарајућим контекстом. Разлог зашто је Љубица Марић посегнула за напевима из *Осмогласника* треба тражити у њеној очараности лепотом појања и самим системом осмогласја у коме су „гласови“ међусобно слични, али се и разликују по тонској основи и карактеристичним мелодијским формулама. Тако су њена дела из циклуса *Музика октоиха* – *Октоиха 1*, *Византијски концерт*, *Праг сна* и *Ostinato super thema octoicha* – имагинативном примерном тог система добила чвршћу основу и могућност стварања развијеније форме. У каснијим камерним делима (*Инвокација*, *Монодија октоиха*, *Архаја* и др.) Марићева је променила улогу напева из *Осмогласника*, тако да они више нису имали функцију тема, већ су се оглашавали у мање или више издвојеним просторима, симболично заступајући сферу вечног и оностраног.

У предавању ће се размотрити духовне димензије композиција Љубице Марић, тј. специфична атмосфера која их карактерише, а која се може довести у везу с преузетим напевима чије је литургијско порекло, иако потиснуто, ипак скривено присутно. У сагледавању ове теме има се на уму да се духовност не може разоткрити као садржана у самој музици, већ као релација између субјекта и објекта (музике). Духовно обележје дела Љубице Марић проистиче и из извесних елемената ритуалности који су у њима ненаметљиво присутни.

Мелита Милин, научни саветник Музиколошког института САНУ, докторирала је на Филозофском факултету у Љубљани 1995. Била је члан међународних пројеката за проучавање преписки музичара (2001–03) и *Musica migrans I* (2007–08), те руководилац српског тима на билатералном пројекту *Српска и грчка уметничка музика. Основна истраживања за упоредну студију* (2005–07). Један је од оснивача и главни уредник првих пет бројева часописа *Музикологија*. Руководила је главним пројектом Музиколошког института САНУ *Идентитети српске музике од локалних до глобалних оквира: традиције, промене, изазови* (2010–17) и била директор Музиколошког института САНУ (2013–17). Члан је редакције за музику *Српске енциклопедије*. У средишту истраживачког рада Мелите Милин налази се српска музика XX века сагледана у њеној умрежености с музичким развојним токовима у Европи истог времена. Посебну пажњу посвећује стваралаштву Љубице Марић, српској музици између два светска рата, као и савременим композиционим струјањима.

Ивана Медић

Музика изгубљене генерације: стваралаштво Вука Куленовића у Сједињеним Америчким Државама

У овом раду бавићу се опусом значајног српског/југословенског композитора Вука Куленовића (1947–2016) насталим током последњих 25 година његовог живота, које је провео у Сједињеним Америчким Државама. Куленовић је био један од многобројних југословенских уметника и интелектуалаца који су почетком деведесетих година XX века напустили земљу, која се у том тренутку распадала и потражили срећу у туђини. Премда је Куленовић имао велику жељу да се, након пензионисања, врати у Србију, она му се, нажалост, није остварила.

На почетку предавања, даћу пресек српске музичке „емиграције” формиране током последњих тридесетак година; овом проблематиком бавим се последњих пет година, након што сам се и сама вратила из иностранства. Моје истраживање досад је резултовало објављеним текстовима о српској „изгубљеној” генерацији, као и о појединачним стваралачким „одисејама” (Наташа Богојевић, Јована Бацковић), а тренутно припремам монографију *Паралелне историје – Стваралаштво српских композитора у дијаспори*. Након тога, осветлићу Куленовићев стваралачки пут пре и после одласка у Сједињене Америчке Државе и указати на нека његова значајна дела настала у САД, а која српска публика није имала прилике да чује. Затим ћу се посветити сажетој анализи Куленовићеве композиције *Concerto precipitato* за виолину, виолу и гудачки оркестар, чију ћемо светску премијеру имати прилике да чујемо 5. децембра 2018. године, у Великој дворани Коларчеве задужбине, на концерту уприличеном у склопу обележавања 70. годишњице Музиколошког института САНУ. У закључку излагања поново ћу се осврнути на проблем дијаспоре и „одлива мозгова” и проблематизовати питање (поновног) укључења „изгубљених” композитора у историју српске музике.

Ивана Медић је научни сарадник Музиколошког института САНУ, спољна сарадница Центра за руску музику колеџа Goldsmiths Универзитета у Лондону, координаторка Студијске групе за руску и источноевропску музику при Британској асоцијацији за славистику (REEM/BASEES) и потпредседница Музиколошког друштва Србије. Дипломирала је и магистрирала музикологију на Факултету музичке уметности у Београду, а докторирала на Универзитету у Манчестеру, Уједињено Краљевство, 2010. године. Руководила је међународним пројектом *Квантна музика* (Креативна Европа, 2015–18) и београдским тимом трилатералног пројекта *Звучна екологија града — Урбани звучни пејзажи Берна, Љубљане и Београда* (Швајцарска национална фондација за науку, 2014–17). Објавила је три монографије и уредила четири тематска зборника. Од 2017. године руководи главним пројектом Музиколошког института САНУ *Идентитети српске музике од локалних до глобалних оквира: традиције, промене, изазови* и обавља дужност главног и одговорног уредника часописа *Музикологија*. Вебсајт: <http://ivanamedic.com>

Весна Пено

Српско црквено појање кроз векове

Црквено појање је, уз фолклорно музичко предање, задуго међу Србима представљало једини облик музичке праксе. Па ипак, судећи према расположивим изворима који о његовом неговању сведоче, може се рећи да је кроз многовековну историју често једва претрајавало. Разлози су бројни и различити и о њима ће у предавању бити речи. У склапању мозаика који исходи из реконструкције српске црквенопојачке традиције, кроз дуги временски распон, биће представљени главни пунктови с којих се може „ослушнути“ богослужбени пој у Српској цркви. Почев од XII века, када оснивач манастира Хиландара и први српски архиепископ, Свети Сава, највероватније набавља прве нотиране појачке књиге и уједно појању придаје важно место у типичу којим регулише устројство богослужења у свом братству међу осталим атоским подвижницима, преко првих, именом познатих српских мелода и њихових музичких „творенија“ из XV столећа, поглед ће се протегнути све до новије ере, у којој, под утицајима поствизантијске псалмодије и њених преносилаца грчких даскала, односно западних културних образаца и идеологије национализма, стасава свест о важности и изузетности црквеног појања којим се Срби Богу моле. У XVIII веку, затим и у наредном столећу, оно ће, с разлогом или без њега (о чему ће такође бити речи), понети ознаку *српско, народно и православно*. У светлости ове последње одреднице – православно, биће предочени и нама савремени токови у појачкој пракси Српске цркве, нарочито из деведесетих година XX века, добу у којем социолози религије изналазе показатеље „обнове српске народне вере“. Који су елементи „народности“ у српском црквеном појању, како и далекој прошлости, тако и у новијој историји и данас, и у којој мери дискурс о њему укључује критеријум „православности“, питања су на које ће одговори бити понуђени у завршници предавања.

Весна Пено, виши научни сарадник Музиколошког института САНУ. Дипломирала је на Катедри за музикологију ФМУ и на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду. Магистрирала је на Академији уметности у Новом Саду, а докторирала на Одељењу за историју Филозофског факултета Универзитета у Београду. Била је стипендисткиња Фондације државних стипендија Републике Грчке, Фондације „Александар Оназис“ и Данског института „Елени Наку“ у Атини. Усавршавала се у области византијске и поствизантијске неумске палеографије, теорије и праксе источноцрквеног појања. Објавила је књиге *Викентије Хиландарац. Из хиландарске појачке ризнице* (2003), *Православно појање на Балкану на примерима грчке и српске традиције. Између Истока и Запада, еклисиологије и идеологије* (2016) и *Између уметности и живота – о делатности удружења музичара у Краљевини СХС/Југославији*, са И. Весић (2017). Истраживачка интересовања усмерена су јој на православно црквено музичко, византијско и поствизантијско нотацкију и теорију, новије појачке традиције на Балкану, музичку историографију, везе музичке уметности и књижевности, као и на место музичке уметности у српском друштву и култури у XIX и првој половини XX века.

Јелена Јовановић

Делатност Црквеног хора „Свети Јован Дамаскин“, византијско појање и актуелизација инструмента кавала у Београду деведесетих година XX века

У Београду је 1993. године основан Црквени хор „Свети Јован Дамаскин“, под вођством композитора и учитеља појања Владимира Љ. Јовановића (1956–2016), као део шире делатности истоименог иконописачког и фрескописачког братства, стваралачки усмереног на обнову византијске религиозне уметности. У таквом контексту, међу члановима Хора и Братства оживело је и интересовање за традиционалну музику Срба и, шире, централног и јужног Балкана и источног Средоземља. Интересовање за инструмент кавал (дугу лабијалну свиралу са бридом, са осам рупица за свирање) јавило се првенствено из структурне, интервалске и фактурне сличности македонских кавалских мелодија слободног ритма с мелодијама византијског Осмогласника и из фасцинације његовим звуком. Наративи о самом кавалу у редовима носилаца праксе његове актуелизације сведоче о оживљавању веома старих и, по свој прилици, универзалних асоцијација на његову природу и семантику његовог звука.

Јелена Јовановић, етномузиколог, виши је научни сарадник Музиколошког института САНУ. Главна поља њеног рада јесу: сеоска вокална и инструментална традиција централне Србије и Срба у румунском Банату, примењена/апликативна етномузикологија, извођаштво у сфери традиционалне музике, југословенска популарна музика. Аутор је неколико монографија (*Еј, Руднице, ти планино стара – певање и свирање групе „Црнућанка“*; *Вокална традиција Јасенице у светлости етногенетских процеса*; *Певачко наслеђе Срба у Горњем Банату у Румунији – сведочанства на истеку XX века*) и бројних научних студија, приређивач штампаних и звучних издања (С. Л. Илић, *Народне мелодије Срба, Шокаца и Карашеваца из Румуније*; *Шта се чује кроз гору зелену – певачка и свирачка традиција Горње Јасенице*; В. Љ. Јовановић, *Антологија или Цветословље*; *Bellscapes, електроакустичка дела Владимира Љ. Јовановића*), коуредник два тематска зборника (*Balkan Musical Practices*; *Бела Барток и српска музика*), главни уредник часописа *Музикологија* (2014–16). Коруководилац је етномузиколошког међуакадемијског пројекта Српске академије наука и уметности и Мађарске академије наука (2016–18). Један је од водећих ауторитета у Србији за практични приступ српском и балканском вокалном наслеђу, вокални педагог и предавач на радионицама српског традиционалног певања у Србији, Пољској и Француској. Један је од оснивача и руководиоца певачке групе „Моба“ (Београд, 1993).

Наташа Марјановић

Музика у приватном животу Срба у XIX веку

У новије време, феномени карактеристични за историју приватног живота били су у фокусу многих истраживања у области друштвено-хуманистичких наука. Тумачења културне и друштвене историје српског народа у XIX веку, кроз призму теорије о различитим културним моделима типичним за сферу приватности, изнедрила су мноштво сазнања о свакодневном животу Срба у Хабзбуршкој монархији и Кнежевини/Краљевини Србији. Области музичке културе и уметности остале су, притом, мање расветљене. У овом предавању, одлике музичког живота и општи статус музике међу Србима у XIX веку биће представљени из перспективе документарних сведочанстава која приказују и карактеристике приватне сфере. Међу основним изворима истраживања су сегменти архивске и објављене грађе: преписке и заоставштина композитора, записа о музици у периодичној штампи, нотних записа и нотних издања и, посебно значајних, мемоарских бележака о музици, које су у XIX веку сачинили угледни српски културни посленици (књижевници, државници, уметници). Та сведочанства упечатљиво говоре о значајном статусу музике у животу српског живља, у свим животним добина и многобројним сферама свакодневице. Поред тога што специфично осветљавају портрете познатих музичких стваралаца и извођача у датом периоду, поменути извори допуњују сазнања о раду културних и музичких институција, о музичким традицијама и праксама у градској и сеоској сфери. Мемоарски и други документарни извори посебно аутентично приказују свет аматерског музицирања, друштвена окупљања уз музику и заступљеност различитих жанрова у оквирима кућног музицирања. С обзиром на стилске одлике прозних извора, отвара се и питање о статусу персоналних музичких доживљаја као импулса за књижевно стваралаштво.

Наташа Марјановић је научни сарадник Музиколошког института САНУ. Основне студије завршила је на Катедри за музикологију Факултета музичке уметности у Београду (2009), радом на тему *Трагови шекспировског писма у делима Енрика Јосифа – „Хамлет“ и „Смрт Стефана Дечанског“*. Докторирала је на Филолошком факултету Универзитета у Београду (2016), на тему *Музика у српској документарно-уметничкој прози друге половине XIX века*. Учествоје у раду на припреми првог критичког издања *Сабраних дела Корнелија Станковића*. Сарадница је на пројектима Матице српске у Новом Саду. Учествовала је на домаћим и међународним научним скуповима (Србија, Грчка, Хрватска, Аустрија, Мађарска, Бугарска) и објављивала радове у научним часописима и тематским зборницима. У фокусу њених истраживања су српска музичка, културна и књижевна историја XIX века и области црквене, односно духовне музике у ширем смислу. Диригује хором при Храму Св. Тројице у Земуну.

Марија Думнић Вилотијевић

Староградска музика у Београду: означавање жанра и његова улога у дефинисању звучног пејзажа

Тема овог предавања јесте староградска музика у Београду, а посебна пажња усмерена је ка њеној историји, дефинисању и савременој извођачкој пракси. Анализирани истраживачки материјал обухвата релевантне наступе и интервјуе забележене на терену, као и дискографију, нотну продукцију и архивску документацију. На завршетку предавања биће начињена паралела са сличним музичким праксама у другим земљама Балкана, мотивисана могућношћу успостављања дискусије о заједничким аспектима регионалне градске народне музике.

Након развоја градске народне музике (као облика ране популарне музике) у другој половини XIX века и првој половини XX века, појавило се неколико музичких жанрова. Убрзо после Другог светског рата постао је веома популаран жанр *новокомпоноване народне музике*. Током седамдесетих година XX века јавила се његова алтернатива у популарној народној музици – одредница *староградска музика*, с циљем да посебним музичко-поетским средствима представи народну музику аудиторијумима другачијих друштвених идентитета (модерна омладина, старији грађани). Данас је ова музика део туристичке понуде Београда и конструише специфичан носталгични звучни пејзаж централне градске боемске четврти – Скадарлије.

Марија Думнић Вилотијевић је научни сарадник Музиколошког института САНУ. Дипломирала је на Катедри за етномузикологију Факултета музичке уметности са темом *Примењена етномузикологија: историјат, концепти, перспективе у Србији*, а 2016. је одбранила докторску дисертацију *Историјски аспекти и савремене праксе извођења староградске музике у Београду*. Усавршавала се на студијским боравцима у Институту за етнологију и фолклористику са Етнографским музејом Бугарске академије наука и у Фоноархиву Аустријске академије наука. Од октобра 2009. ради на дигитализацији и каталогизацији магнетофонских трака које су у поседу Музиколошког института САНУ, а ради и на одржавању институтске фоноархивске збирке и стручној обради етномузиколошког и етнокоролошког рукописног и штампаног архивског материјала из заоставштина некадашњих сарадника Института. Учествује на више домаћих и међународних пројеката. Била је ангажована као сарадник у настави на Катедри за етномузикологију ФМУ током академске године 2014/15. Области њеног интересовања јесу: методологије етномузикологије и студија популарне музике, примењена етномузикологија, историјски извори, градски музички фолклор, музика Балкана, музичке праксе у Београду, дигитализација звука, културне политике; жанр староградске музике, питања креирања и дефинисања појма народне музике, архивска обрада старих носача звука, теренска истраживања у урбаним срединама и у специфичним просторима, проблеми анализе музичког извођења.



Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности

Конференције
Научни скупови
Гостујућа предавања



Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union



**Међународна интердисциплинарна конференција
Квантна музика (и изван ње) – Музика и нове технологије
у XXI веку. Београд, Српска академија наука и
уметности, 21–22. март 2018.**

Међународна интердисциплинарна конференција *Квантна музика (и изван ње)* – Музика и нове технологије у XXI веку организована је у оквиру међународног пројекта *Quantum Music*, кофинансираног од Европске уније у оквиру програма *Креативна Европа* (2015–18). Организатори су били Музиколошки институт САНУ, Српска академија наука и уметности и Центар за промоцију науке. Ово је прва научна конференција у свету посвећена квантној музици као новом и веома актуелном истраживачко-креативном пољу, те је организовање оваквог скупа било веома значајно како за Музиколошки институт САНУ и Српску академију наука и уметности, тако и за афирмацију целокупне српске науке. Конференција се одвијала на енглеском језику, са изузетком другог пленарног предавања, које је одржано на српском језику. Прва сесија била је посвећена могућим везама између квантне физике и музике (и уметности уопште). Уследило је прво пленарно предавање “Can We Hear Quantum Superposition?” Влатка Ведрала, рођеног Београђанина, професора на Департману за физику Универзитета у Оксфорду и једног од најпризнатијих и најцитиранијих научника данашњице.

Другог дана, конференција се одвијала се у три сукцесивне сесије, које су биле посвећене проблемима композиторског стваралаштва инспирисаног квантном теоријом, развоју хибридних квантних инструмената и њиховој примени у склопу концертних извођења, као и могућностима примене квантних компјутера и других најновијих технолошких достигнућа на пољу музике и мултимедијалних спектакала који обухватају музику. Између друге и треће сесије проф. Влатко Ведрал одржао је друго пленарно предавање под насловом „Како је живети у квантном свету“ у Свечаној сали САНУ.

Све сесије, као и пленарна предавања, били су изузетно добро посећени и побудили велико интересовање како научне заједнице, тако и шире публике, па и медија, те су

учесници скупа дали већи број интервјуа за телевизију, радио и штампане медије. Девет радова презентованих на конференцији рецензирано је и објављено у 24. броју међународног научног часописа *Музикологија*. Заједнички закључак свих учесника и слушалаца скупа био је да је прва светска конференција посвећена квантној музици побудила научни дијалог између научника потеклих из дисциплина које немају прилике често да сарађују – класичне физике, квантне механике, електротехнике, музикологије, теорије извођаштва итд. Разматрано је мноштво питања везаних како за теоријске изазове „ослушкивања“ квантног света, тако и за конкретне пројекте спајања искустава и знања музичара, инжењера и физичара у циљу остваривања иновативних научних и креативних резултата.

Учесници:

Vlatko Vedral (University of Oxford)

Klaus Mølmer (Aarhus University)

Andrew Garner (National University of Singapore)

Chiara Marletto (University of Oxford)

Kim Helweg (Danish National School for Performing Arts)

Olof van Winden (TodaysArt, The Hague)

Alexis Kirke (University of Plymouth)

Ивана Медић (Музиколошки институт САНУ)

Јелена Јанковић-Бегуш (ЦЕБЕФ, Београд)

Драган Новковић, Марко Пељевић и Матеја Малиновић (Висока школа електротехнике и рачунарства струковних студија, Београд)

Соња Лончар и Андрија Павловић – ЛП дуо (Факултет музичке уметности, Београд; НОВА Академија, Београд; Центар за нову уметност, Београд)

Снежана Нешић-Давидовић (Incontri Institut für neue Musik, Hochschule für Musik, Theater und Medien, Hannover)



**Међународни научни скуп *Руско-српске појачке везе*
Београд, Српска академија наука и уметности
22–23. октобар 2018.**

Међународни научни скуп *Руско-српске појачке везе* одржан је 22. и 23. октобра у организацији Музиколошког института САНУ, као још једна у низу манифестација којим се обележава седамдесетогодишњица рада нашег Института. Учесници из Русије и Србије, музиколози, историчари језика, књижевности и историчари уметности, представили су резултате својих истраживања из домена руско-српских културно-уметничких и, конкретно, црквено-уметничких веза од XVI века до новијег доба. Конференцијом је започета међународна научна сарадња између Музиколошког института САНУ, Руске националне библиотеке у Санкт Петербургу и Катедре староруске појачке уметности Санктпетербуршког државног конзерваторијума „Н. А. Римски-Корсаков“, у оквиру које су иницирана истраживања руско-српских музичких релација на основу руских нотираних рукописа са службама српским светитељима, прецизније, пројекат *Српски свети у руским појачким књигама*. Током скупа представљена су сазнања о присуству руских музичких утицаја на српску традицију црквеног појања и световне музике, затим увиди у главне руске фондове и одабране музичке споменике који садрже најстарије нотиране службе српским светитељима, говорило се о руско-српским утицајима у области химнографије, историје књижевности и језика, као и руско-српским културним миграцијама ширег захвата – на пољу црквене и световне ликовне и новије музичке уметности.

Општи закључак са скупа је да се овакав, иначе први пут одржани међународни интердисциплинарни симпозијум у вези с руско-српским уметничким спонама, мора поновити, с обзиром на предочене истраживачке перспективе које би требало да допринесу постизању далекосежнијих циљева у откривању сличности, односно разлика два, по много чему блиска, народа.

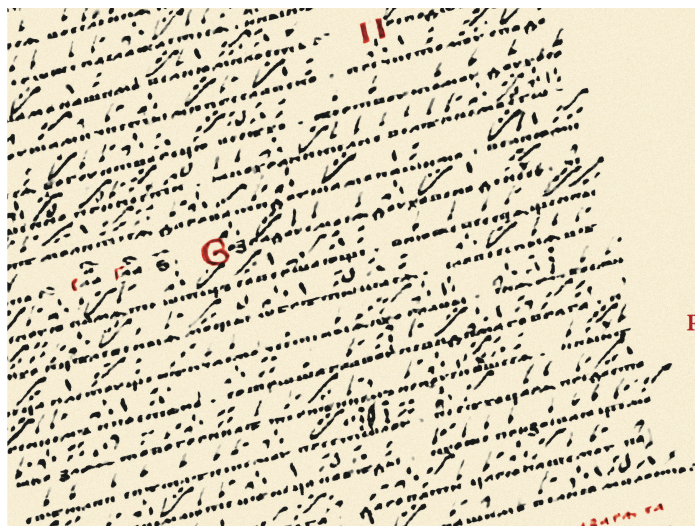
Учесници:

Весна Пено (Музиколошки институт САНУ, Београд)

Татјана Суботин-Голубовић (Филозофски факултет, Универзитет у Београду, Београд)

Татјана Викторовна Швец (Санктпетербуршки државни конзерваторијум „Н. А. Римски-Корсаков“, Санкт Петербург)

Ана Александровна Буликина (Санктпетербуршки државни конзерваторијум „Н. А. Римски-Корсаков“, Санкт Петербург / докторанд на Катедри староруске појачке уметности)
Наталија Викторовна Мосјагина (Санктпетербуршки државни конзерваторијум „Н. А. Римски-Корсаков“, Санкт Петербург)
Наталија Василевна Рамазанова (Руска национална библиотека, Санкт Петербург)
Софија Николајевна Тутолмина (Храм Свих руских светих, Сосново)
Јулија Владимировна Артамонова (Руска академија музике „Гнесин“, Москва)
Јелена Александровна Шустик (Санктпетербуршки државни конзерваторијум „Н. А. Римски-Корсаков“, Санкт Петербург / докторанд на Катедри староруске појачке уметности)
Ирина Вадимовна Гучкова (Филолошки факултет Санктпетербуршког државног универзитета, Санкт Петербург)
Ружица Левушкина (Институт за српски језик САНУ, Београд)
Катарина Томашевић (Музиколошки институт САНУ, Београд)
Наташа Марјановић (Музиколошки институт САНУ, Београд)
Владимир Симић (Филозофски факултет, Универзитет у Београду, Београд)
Јелена Межински Миловановић (Галерија САНУ, Београд)
Марија Голубовић (Филозофски факултет, Универзитет у Београду, Београд / докторанд у Одељењу за историју)



РУСКО-СРПСКЕ ПОЈАЧКЕ ВЕЗЕ

Међународна научна конференција

Српска академија наука и уметности,
Музиколошки институт САНУ
Београд, 22–23. октобар 2018.



РУССКО-СЕРБСКИЕ ПЕВЧЕСКИЕ СВЯЗИ

Международная научная конференция

Сербская академия наук и искусств,
Институт музыковедения САНИ
Белград, 22–23 октября 2018

ГОСТУЈУЋЕ ПРЕДАВАЊЕ

Ivan Moody (Centro de Estudos de Sociologia e Estética Musical, Lisbon, Portugal)

The Compass Revisited: Rewriting Histories of Music in the South

One of my research interests over the past few years has been an attempt to discover connections between the countries of Southern Europe in terms of their musical culture – my initial thoughts on this were presented as a conference paper, subsequently published, entitled "Turning the Compass" (2015). One of the chief motivating elements in this has been the fact that I live in the westernmost part of Southern Europe, just outside Lisbon, and have undertaken considerable research into the music of what one might describe as the Latin South, and, at the same time, have spent a large part of my career as a musicologist working on music from the Orthodox world. One of the consequences of this apparent dichotomy was to encourage me to think laterally, to try to find connections across the geographical boundaries that seemingly define these two categories of research, in part in order to satisfy my own personal curiosity as to why these two things should seem to me to have some connection – or else to refute such an idea completely – and in part because no such research has ever seriously been undertaken, though it is my intention to remedy this situation with a substantial project devoted to this Mediterranean-Balkan theme over the next few years.



Иван Муди је британски музиколог, композитор, диригент и православни свештеник, који живи и ради у Португалу. Рођен је 1964. год. у Лондону. Студирао је музику на универзитетима у Лондону и Јорку, а православну теологију на Универзитету у Јоенсуу, Финска. Као музиколог, бави се проучавањем музике у Источној Европи, посебно савремене музике у Русији и на Балкану и православне музике у савремено доба; бави се односом музике и духовности, музике и теологије, естетиком модернизма и постмодернизма и њиховим прожимањем с православном музиком и музичком културом Медитерана. Објавио је монографију *Модернизам и православна духовност у савременој музици*, уредио више зборника радова и објавио велики број научних чланака и енциклопедијских одредница. Током две академске године био је професор црквене музике у Департману за православну теологију Универзитета у Јоенсуу.

Председник је Међународног удружења за православну црквену музику (International Society for Orthodox Church Music). Његове композиције, инспирисане музиком православне цркве, извођене су широм света.



Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности

КОНЦЕРТИ

Концерт српске традиционалне – црквене и фолклорне музике
Понедељак, 19. новембар 2018. у 18 часова
Галерија Српске академије наука и уметности

Чланице хора *Света Касијана* и *Свети Јован Дамаскин*
Напеви светогорске појачке традиције

Вељко Ђурановић, гуслар из Београда
Одломак из песме *Свечи благо дијеле*

Женска певачка група Моба

Напеви с Косова и Метохије, из врањске Горње Пчиње,
са Баније (Хрватска) и из ужичког краја

Ој, Цвето, Цвето

Девојче, девојко

Мало село, да је село моје

Приони, мобо, за 'лада

Вања Илијев, гајдаш из Зрењанина (трогласне „војвођанске“ гајде)
Ај, бири, бири, паче моје мало, песма
Паорско коло

Филип Богдановић, гајдаш из Лебана (двогласне „јужноморавске“ и трогласне „сврљишке“ гајде)
Чачак, коло (на двогласним гајдама)
Чувам овце крај зелене јове, песма (на трогласним гајдама)
Руменка, коло из источне Србије (на трогласним гајдама)

Студијски хор Музиколошког института САНУ, диригент **Александар Брујић**

Defe lai, стихира, XIII век

Кир Стефан Србин, *Вакусите и видите*, причасна песма, XV век

Корнелије Станковић, *Достојно јест*

Стеван Ст. Мокрањац, *Благодарни сушче*, тропар гл. 4

Властимир Перичић, *Кто Бог велиј* (посвећено Студијском хору

Музиколошког института САНУ)

Александар Кастаљски, *Слава во вишњих Богу*

Вечерашњи концерт биће отворен наступом суженог састава два појачка ансамбла: *Свети Јован Дамаскин* и *Света Касијана*. Оба хора, од свог оснивања, 1993, односно 1996. године, негују поствизантијску – светогорску и, конкретно, хиландарску појачку традицију. Оснивачи хорова *Свети Јован Дамаскин* и *Света Касијана*, композитор Владимир Јовановић и музиколог Весна Сара Пено, за потребе богослужења у београдским црквама при којима су деловали, бавили су се прерадама напева сходно *ифосу* светогорске и константинопољске појачке школе. Оба хора су независно снимила више звучних издања, а хор *Света Касијана* је остварио и запажене јавне наступе у земљи и иностранству. Древно појачко предање ће на концерту бити представљено једногласним напевима посвећеним Пресветој Богородици, који су реформисаном неумском нотацијом забележени у хиландарским и светогорским музичким рукописима XIX века: Ирмос за Рождество Христово (глас први), Кондак „Дјева днес“ (глас трећи), Ирмос за Рождество Богородице (глас осми), Тропар из Канона Пресвете Богородице „Не во вјери мја“ (глас седми), Тропар „Богородице Дјево“ (глас пети).

* * *

Истраживање традиционалне народне музике и игре од стране сарадника Музиколошког института САНУ, као њихов основни задатак и ангажовање у правцу очувања фолклорне музике и игре, преплићу се током читаве историје Института. Садашњи сарадници Института су, као нови професионални изазов и додатни аспект социокултурне одговорности, прихватили примену Унескове Конвенције о заштити нематеријалног културног наслеђа (НКН) човечанства, коју је Србија потписала 2010. године. Тако се међу елементима музичке традиције уписаним на Националну листу НКН озваничену 2012. нашло и *певање уз гусле*, за које је предлог припремила Данка Лајић Михајловић, као и *свирање на гајдама*, које је предложио тадашњи сарадник Института Растко Јаковљевић. На основу даљег усавршавања етномузиколога на пољу промишљања и праксе заштите НКН, унапређена је сарадња с Центром за заштиту НКН Етнографског музеја у Београду и Министарством културе и информисања Републике Србије. Одлука Министарства да се 2017. *певање уз гусле* номинује за упис на Унескову Листу као репрезентативни елемент српске културе донела је нови професионални изазов и одговорност за Музиколошки институт САНУ, као институцију надлежну за заштиту елемента. Прихватање документације од Унеска потврда је професионално квалитетно обављеног посла, а културно-политичка одлука о самој номинацији очекује се крајем новембра 2018. На плану међународног афирмисања НКН Србије започета је и сарадња у правцу припреме мултинационалне номинације *свирања на гајдама*. Ипак, суштински су важни напори који се чине у сарадњи са самим гајдашима и установама у срединама где је овај инструмент део традиционалне културе, од Лебана, Сврљига и Зајечара до Зрењанина и Сивца. Нови гајдаши, а посебно они млади, сатисфакција су за ангажовање етномузиколога Музиколошког института САНУ на плану очувања традиционалне музике.

Вања Илијев (1972) из Зрењанина свира на великим трогласним „војвођанским“ гајдама. Осим тога, искусан је играч и уметнички руководилац културно-уметничких друштава, а завршава и студије за

васпитача за традиционалне игре. Заслужан је за постојање женске певачке групе *Серафини*. До гајди га је довела заинтересованост за традицију банатских Срба. Усавршавао се кроз контакте с другим гајдашима, па и онима из других земаља на фестивалима и семинарима, какве данас и сам држи за гајдаше-почетнике.

Филип Богдановић (2003) из Лебана је ученик Гимназије, али и средње музичке школе у Лесковцу. Гајде су га фасцинирале као сасвим малог, када је као играч у културно-уметничком друштву чуо искусног гајдаша Славка Цветковића. Уз Славкову помоћ Филип је овладао двогасним гајдама. Велико охрабрење била му је награда на Сабору гајдаша балканских земаља у Сврљигу, а гајде које је добио убрзо су постале „савладани изазов“, па сада свира и трогласне „сврљишке“ гајде.

Вељко Ђурановић (1965) рођен је у Никшићу, Црна Гора, у средини која високо вреднује гусларску уметност. Још као дечак је почео да пева уз гусле уз оца, али је, као и други гуслари његове генерације, свој стил обликовао под великим утицајем гуслара који су побеђивали на такмичењима и снимали плоче. Више пута је побеђивао на републичким и регионалним такмичењима. Већ дуго живи у Београду и члан је Друштва гуслара „Стара Херцеговина“. На репертоару има традиционалне песме у неримованим десетерачким стиховима, али и новије, римоване песме, популарне међу гусларима и савременом публиком.

* * *

Женска певачка група Моба (Јелена Јовановић, Сања Ранковић, Александра Павићевић, Ана Милосављевић, Маја Стојановић) основана је у Београду 1993. године. Један је од ретких вокалних ансамбала професионалног усмерења у Србији који изводи искључиво сеоске српске народне песме у њиховом традиционалном облику, без (намерне) стилизације. Песме су научене првенствено на основу теренских снимака и помоћу транскрипција. Ансамбл изводи песме из географских области где Срби живе или су живели (до миграција изазваних ратовима с краја XX века). Чланице ансамбла, рођене и одрасле у градским срединама, јесу етномузиколози (руководиоци групе, такође и вокални педагози), антрополози, лингвисти и професионални играч. Група је до сада имала бројне концерте и наступања у Србији, Грчкој, Македонији, Словенији, Републици Српској, Француској, Литванији, Немачкој, Русији, Пољској и Мађарској. Објавила је две аудио касете и три компакт диска. Више нумера уврштено је у домаће и иностране звучне компилације и у неколико научних етномузиколошких публикација.

Ој, Цвето, Цвето – обредна песма о Васкрсу уз игру, „на танец“, из Средске, Косово и Метохија, урађена према теренском снимку Радмиле Петровић (1967) из Фоноархива Музиколошког института САНУ. Пева се у групи, унисоно (у један глас), обично уз игру. Оригинални теренски снимак је припремљен за објављивање на двоструком компакт диску, као првом по реду у оквиру едиције с архивском теренском звучном грађом Музиколошког института САНУ са Косова и Метохије. Ово издање и примену архивских снимака као едукативног материјала у оквиру радионица за учење традиционалног певања,

између осталог и радионицу групе *Моба*, финансијски је подржало Министарство културе и информисања Републике Србије, кроз пројекат под насловом *Очување музичког наслеђа Косова и Метохије*.

Девојче, девојко – жетварска песма љубавног садржаја из Горње Пчиње, околина Врања. Припада старијем сеоском певачком слоју и изводи се у бордунском двогласу, с карактеристичним орнаментима у водећој деоници, који замагљују значење текста.

Мало село, да је село моје – свадбена песма уз игру са Баније. Припада новијем сеоском музичком слоју. У оригиналном извођењу певају је наизменично женска и мушка група.

Приони, мобо, за 'лада – жетелачка песма коју су певачи из околине Ужица, где је забележена, описали речима: „Иде из вика, па бас прихвата“. Први део песме је у старом хетерофоно-бордунском двогласу, а други део се пева на новији начин, „на бас“.

* * *

Вечерашњим концертном обележава се и педесетогодишњица рада **Студијског хора Музиколошког института САНУ**. Одабрани репертоар симболично осликава богатство духовно-музичког наслеђа и стваралаштва на пољу црквене музике кроз векове. На програму су два стара црквена напева средњовековне традиције – транскрипције из неумских рукописа, као и примери вишегласних, хорских литургијских песама.

Defte lai, стихира на Богојављење, потиче из XIII века, из Цариграда. Рукопис се налази у Универзитетској библиотеци у Кардифу (Велика Британија). Причасна песма *Вакусите и видите*, „твореније“ је доместика кир Стефана Србина, а рукопис у којем је сачувана представља један од кључних споменика српске средњовековне музике. Транскрипцију је сачинио Димитрије Стефановић.

У основи хорске композиције *Достојно јест* Корнелија Станковића јесте напев традиционалног српског народног црквеног појања, утврђеног у другој половини XVIII и почетком XIX века, а први пут забележеног средином XIX столећа. Ова похвална песма Богородици испевана је такозваним „великим“, мелизматичним напевом. Традицији српског народног црквеног појања припада и тропар Благодарења, *Благодарни сушче*, који је Стеван Ст. Мокрањац обрадио за мешовити хор. Велики прокимен *Кто Бог велиј*, глас 7, настао је у последњој деценији XX века из пера Властимира Перичића, а посвећен је Студијском хору Музиколошког института. Завршна композиција на вечерашњем програму, мало славословље – *Слава во вишњих Богу*, симболизује присуство руске црквене музике на концертном и богослужбеном репертоару овог хора. Њен аутор, Александар Дмитријевич Кастаљски, као истраживач, диригент и композитор, исказивао је посебно интересовање за традицију српске црквене музике и компоновао неколико хорских дела према напевима српског појања.

Студијски хор Музиколошког института САНУ основао је Димитрије Стефановић, по повратку са докторских студија у Оксфорду (Велика Британија) 1967. године. Из студијске радионице, сачињене од

студената музикологије, класичне филологије, а потом и других факултета, настао је женски камерни ансамбл, са солистом Владом Микићем. Десетак година касније састав је проширен у мешовити хор. Од оснивања, Хор је неговао специфичан репертоар литургијских песама различитих црквено-музичких традиција, у складу с текућим музиколошким истраживањима у Институту. Извођени су древни црквени напеви на основу транскрипција из грчких, српских и руских, али и латинских средњовековних музичких рукописа, потом дела раног руског црквеног вишегласја, као и репертоар новије српске, руске и бугарске хорске црквене музике XIX и XX века, па и примери глагољашког певања с далматинских острва. На репертоару Хора понекад су се нашли и одабрани старији записи наше световне музике, хармонизације световних песама Корнелија Станковића и *Руковети* Стевана Стојановића Мокрањца.

Хор је гостовао у низу европских земаља, а концерте је држао у многим чувеним средњовековним црквама у Великој Британији, Француској, Италији, Аустрији, Пољској, Немачкој, Грчкој. У некадашњој држави Југославији гостовао је у Црној Гори, Хрватској и Словенији. Учествовао је на многобројним црквеним свечаностима и богослужењима у манастирима и парохијским црквама у Србији, Славонији, у српским црквама у Румунији и Мађарској, а био је гост и српске дијаспоре у Аустрији, Немачкој, Швајцарској. Током последње две деценије, осим редовних проба са диригентом, академиком Димитријем Стефановићем, Хор повремено учествује у празничним богослужењима у Богословији „Св. Сава“ и Руској цркви у Београду, као и на службама у фрушкогорским манастирима (Велика Ремета, Беочин). Значајан број црквених појаца, хорских певача, диригента и музиколога стасавао је уз искуства стечена у раду овог Хора. У сусретима и заједничком појању, кроз упознавање богатог наслеђа различитих традиција на пољу црквене уметности, као и тековина српске духовне и културне историје, чланови Хора проналазе јединствен простор не само за музичко усавршавање, већ и за духовно, лично и колективно узрастање.

Александар Брујић (1976) завршио је основне, магистарске и докторске студије у Одсеку за дириговање Факултета музичке уметности у Београду, у класи проф. Даринке Матић-Маровић. Усавршавао се на специјалистичким курсевима оркестарског дириговања у Темишвару, Берлину и Будимпешти, као и на Омладинском летњем фестивалу у Бајројту, а као хорски диригент био је ангажован у Штутгарту (Немачка). Сарађивао је с хором „Белканто“ (Београд), с оркестром Филолошко-уметничког факултета (Крагујевац) и с камерном оркестром „Арте“ (Београд). Био је корепетитор и музички сарадник у Опери Народног позоришта у Београду, камерној опери „Мадленијанум“, у Симфонијском оркестру РТС-а и Београдској филхармонији. Запослен је као доцент на Катедри за дириговање Факултета музичке уметности у Београду. Током последње деценије диригује хором „Београдски мадригалисти“. Аутор је многобројних хорских аранжмана напева српског народног црквеног појања.

Ауторке текста: Весна Пено, Данка Лајић Михајловић, Јелена Јовановић и Наташа Марјановић

Концерт солистичке и камерне музике српских композитора

3. децембар 2018. у 18 часова

Галерија Српске академије наука и уметности

- Василије Мокрањац: *Фрагменти*, свита за клавир
1. *Allegro*
 2. *Andante ma non troppo*
 3. *Presto, molto ritmico e articolato*
 4. *Lento, quasi cantato*
 5. *Prestissimo possibile*
 6. *Grave. Allegro robusto*
- Јосип Славенски: Соната за клавир, оп. 4.
1. *Adagio religioso*
 2. *Allegro pastorale*
- Ивана Медић**, клавир
- Петар Коњовић: *Псалам*, за виолину и клавир
- Станојло Рајичић: *Два комада*, за виолину и клавир
(у оригиналу за клавир; за виолину и клавир прерадио Лазар Марјановић)
- Стефан Петровић**, виолина
Катарина Хаџи-Антић Татић, клавир
- Петар Коњовић: *Да знајеш, мори, моме...* (из Јужне Србије)
Што си, Лено... (из Јужне Србије)
Пушчи ме... (са Охрида)
Балада — Била једном ружа једна (на стихове М. Митровића)
(из циклуса *Лирика и Моја земља*)
- Милоје Милојевић: *Марика*
(из циклуса *Народне мелодије из Јужне Србије*)
- Марија Брајковић**, сопран
Ивана Медић, клавир
- Дејан Деспич: *Почасница Стевану Мокрањуцу*, оп. 132б, за гудачки квартет
- Квартет Elebach**

Вечерашњи концерт посвећен је солистичком и камерном стваралаштву значајних српских композитора XX века, међу којима су четири академика – Петар Коњовић (1883–1970), Станојло Рајичић (1910–2000), Василије Мокрањац (1923–1984) и Дејан Деспић (рођен 1930. године). Остатак програма испуњавају остварења Милоја Милојевића (1884–1946), композитора, музичког писца и првог доктора музикологије у Србији, као и Јосипа Славенског (1896–1955), првог нашег композитора који је доживео интернационални успех и признања, и то композицијама у којима обилато користи елементе балканског и, уопште, јужноевропског фолклора.

Паралелно са својом примарном музиколошком вокацијом, **Ивана Медић**, научни сарадник Музиколошког института САНУ, већ пуних 25 година негује и каријеру мултиинструменталисте (клавир, чембало, бас гитара, панова фрула). Извођачка активност Иване Медић комплементарна је њеном музиколошком раду. Као пијанисткиња одржала је тридесетак солистичких концерата у земљи и иностранству, а с Радионицом за клавирску музику проф. Миланке Мишевић, чији је члан од оснивања 1993. године, наступила је више од 200 пута, изводећи репертоар у распону од енглеских вирциналиста до савременог стваралаштва. Премијерно је извела велики број остварења српских композитора (Мирјане Живковић, Мирослава Мише Савића, Вере Миланковић и др.)

Виолиниста **Стефан Петровић** завршио је Средњу музичку школу *Јосип Славенски* у Београду. Тренутно је на другој години студија виолине на Факултету музичке уметности, у класи професора Марка Јосифоског. Похађао је мајсторске радионице Дејана Михајловића, Татјане Балашове, Тимура Мељника, Матеје Маринковића, Иље Груберта и Зорана Миленковића. На бројним такмичењима у Србији и иностранству освојио је преко 30 првих награда и лауретских признања. Још у средњој школи показао је интересовање за камерну музику, освојивши низ награда с ансамблима из класе Мирољуба Аранђеловића Расинског. Као солиста и камерни музичар наступао је у Београду, Новом Саду, Љубљани, Кјелцеу, Мадриду, Милану.

Пијанисткиња **Катарина Хаџи-Антић Татић** завршила је студије клавира у класи Јасмине Гавриловић на Факултету музичке уметности у Београду. Као камерни музичар наступала је у земљи и иностранству и начинила трајне снимке за радио и телевизију. Сарађивала је с бројним истакнутим домаћим и страним уметницима. Осим клавирске сарадње с инструменталистима и певачима, бавила се и педагошким радом, као професор клавира и камерне музике. Од 2000. ангажована је на Факултету музичке уметности у Београду као уметнички сарадник на Катедри за гудачке инструменте.

Марија Брајковић, сопран, рођена је у Ужицу. Завршила је Средњу музичку школу *Јосип Славенски* у Београду, на два одсека (соло певање и теорија музике). Дипломирала је на Факултету музичке уметности у Београду, на Одсеку за музичку теорију и педагогију. Као солиста каријеру започиње у

Мадригалском хору композитора и диригента Александра Вујића, а наставља наступима у оквиру Радионице за клавирску музику Миланке Мишевић у којој од 2008. изводи и негује велики репертоар српске и руске уметничке соло песме, наступајући у концертним салама града Београда (Галерија „Прогрес“, Библиотека града Београда, Народна библиотека Србије, Музичка галерија Коларчеве задужбине), а у априлу 2018. одржала је солистички концерт у Српском културном центру у Паризу.

Квартет *Elebach* чине Иван Нешић (I виолина), Војин Алексић (II виолина), Марија Миленковић (виола) и Тамара Ранковић (виолончело), студенти Факултета музичке уметности у Београду, који наставу камерне музике похађају у класи проф. Катарине Поповић. Сарађивали су с бројним великанима музичке сцене као што су Роман Симовић, Стефан Миленковић, Гордан Николић, Ед Спањард, Бруно Кампо, Александар Марковић, Љубиша Јовановић, Драган Ђорђевић, Маја Аврамовић и многи други. Чланови квартета до сада су наступали у оквиру фестивала БЕМУС и БУНТ, Фестивала руске музике *Бољшој* у Дрвенграду, Ариљске летње музичке манифестације (АРЛЕММ), Фестивала студената Департмана музичке уметности Академије уметности у Новом Саду (А-Фест) и „Мокрањчевих дана“ у Неготину. Били су и део интернационалних пројеката EUpphony Youth Orchestra (Грац, 2017) и Sistema Europe Youth Orchestra – SEYO (Милано, 2015). Наступали су у значајним музичким дворанама: театрима *La Scala* и *Arcimboldi* у Милану, дворанама *Stefaniensaal* у Грацу, *Anton Bruckner* у Линцу, *Лисински* у Загребу, салама Словеначке филхармоније у Љубљани и Задужбине Илије М. Коларца у Београду.

Ауторке текста: Биљана Милановић и Ивана Медић

ЗАВРШНИ КОНЦЕРТ ПРОСЛАВЕ 70. ГОДИШЊИЦЕ
МУЗИКОЛОШКОГ ИНСТИТУТА САНУ
Концертантна музика српских композитора
5. децембар 2018. године у 20 часова
Велика дворана Коларчеве задужбине

Љубица Марић: *Асимптома* за виолину и гудачки оркестар (1986)
Солиста: **Срђан Грујић**, виолина

Иван Јевтић: *Vers Byzance... (Ка Византији)* за виолу и гудачки оркестар (1984)
1. *Misterioso*
2. *Allegro giusto*
3. *Lento*
4. *Allegro ma non troppo*
Солиста: **Љубомир Милановић**, виола

- пауза -

Властимир Трајковић: *Arion, le nuove musiche per chitarra ed archi* (1979)
(Арион, нова музика за гитару и гудаче)
Солиста: **Зоран Анић**, гитара

Вук Куленовић: *Concerto precipitato* за виолину, виолу и гудачки оркестар
1. *Con spirito*
2. *Gravemente, l'ostesso tempo*
3. *Precipitando*

Солисти: **Срђан Грујић**, виолина
Љубомир Милановић, виола

Камерни оркестар Гудачи Св. Ђорђа
Диригент: **Владимир Куленовић**

У математичкој дефиницији асимптоте као праве или криве линије *a*, којој се крива *b* приближава, а да је никад не дотакне, академик **Љубица Марић** (1909–2003), по сопственим речима, уочила је „симбол човечеј тежње за постизањем животног циља“. То стално приближавање – или бар стремљење – ка апсолутном и свест о немогућности досезања идеалног циља, представљају духовну окосницу *Асимптоте*. Из почетног мотивског језгра најужег амбитуса испреда се солистичка мелодијска линија, својим стално обнављаним импулсима стичући значење бескрајне мелодије. Секундна напетост почетног интервала секунде дис–е наговештава тензију која је у овом делу можда изразитија него у било ком другом делу Љубице Марић, и која не попушта до краја. Из својих уских интервалских оквира мелодијски токови се у одређеним ситуацијама ослобађају „гравитације“ и почињу да лебде, образујући интервале великог распона, обично септима и ноне, у лелујавим кретањима. Инвентивно су употребљени разноврсни поступци, као што су тремола, флажолети, глисанда. Музички простор је максимално хроматизован, а оно чиме је ово дело посебно обележено јесте употреба четвртстепена, знатно обилнија него у *Инвокацији*, насталој три године раније. Четвртстепени стварају неубичајена звучна трења и искрења, а посебно су ефектна њихова спора глисанда.

Форма *Асимптоте* је слободна, вођена кроз више мањих градација и с две узбудљиве драмске ерупције. На њиховим кулминацијама су акордски удари или репетирани тонови, којима се маркирају досегнуте границе преко којих се у том тренутку даље не може. Типично за Љубицу Марић, дело се завршава у постепеном нестајању, растварању звука и у осмишљеном односу према почетку. Врло дисонантна вертикала накратко се расветљава при појави одломака из црквених напева из осмогласника, чешће према крају композиције. Смисао појаве осмогласничких напева у композицији треба тражити у композиторкиној жељи да они симболично заступају визију апсолутног као онога чему се тежи у „постизању животног циља“. Последња појава напева је припремљена меким (*molto dolce!*) глисандирањем у таласастом низу чистих и прекомерних кварта који се завршава каденцирајућом малом терцом наниже која се као ехо понови у другим виолинама.

Академик **Иван Јевтић** (1947–) један је од малобројних српских музичких стваралаца који су компоновали значајна дела за виолу. Од два концерта за тај инструмент, Концерт за виолу и гудачки оркестар *Vers Byzance* (*Ка Византији*) истиче се изразитом мелодиком и израженом духовношћу. Настао је у Паризу 1984. и сачињен је од четири става. Овај концерт, трајања око 20 минута, премијерно је изведен 27. новембра 1990. у сали „Плејел“ у Паризу: извођачи су били Жерар Косе (виола) и L'Ensemble orchestral de Paris. Дело је објавила издавачка кућа *Editions Gerard Billaudot* из Париза.

Као што је сам композитор рекао у интервјуу из 1996. године, објављеном у часопису *Нови Звук*: „Та духовност у музичком смислу је изгледа полако сазрела у мени... Прво дело које је кренуло да вуче на ту страну био је Концерт за виолу – *Vers Byzance* ... из 1984. године. Ту се, у главној теми виоле, јавила силазна мелодија која подсећа на тему Маринковићевог *Оче наш*. До тога је дошло несвесно, тек сам касније пронашао одакле ми идеја. Код Маринковића је у питању тоналитет, а код мене мелодија

модалног карактера. Модалне хармоније и начин размишљања очито проистичу из поднебља, народне песме, истарске лествице. Привлачи ме архаично и отуд генерална наклоњеност музици Истока.”

Према речима Оливере Николић, „као примарни поступци у успостављању органског јединства између ставова у Јевтићевим четвороставачним концертима издвајају се: мозаично инкорпорирање појединих, углавном споредних, мотивских целина из ранијих ставова у развојне токове најчешће вантематског, али и тематског значаја потоњих ставова, као и честе и изразите примене асоцијативног метода, који иако без изражајног мелодијско-ритмичког значаја на већ доживљене мотивске целине, у стваралаштву Ивана Јевтића постају константа готово маниристичког типа, у функцији повезивања не само једног дела, већ и различитих опуса.” Овакав обликотворни принцип примењен је и у концерту *Vers Byzance*, јер су мотиви из експозиције почетног сонатног става пренети и у наредна два става. Карактеристични су несиметрични односи између одсека унутар облика песме. Јевтић слободно третира сонатни облик, те се у његовим сонатним ставовима јављају различита тонална и формална одступања у односу на класични образац. Солисти су поверене вишеструке улоге, почев од излагања водећих тематских целина, доприноса слојевитости музичког тока, до технички веома сложених самосталних иступа у којима се инсистира на изразитом виртуозитету.

Иако могу постојати дилеме око стилског дефинисања дела академика **Властимира Трајковића** (1947–2017) *Арион – нова музика за гитару и гудаче* (*Le nuove musiche per chitarra ed archi*), има највише основа да се тумачи као постмодернистичко. Прва извођења *Ариона* наишла су на изненађење код публике, навикнуте да дела младих композитора буду авангардно оријентисана, док је оно било изазовно неавангардно, модално и репетитивно, а спокојног, медитативног карактера. Наслов композиције односи се на монодијски *stile recitativo*, то јест, представља алузију на збирку мадригала и арија *Le nuove musiche* Ђулија Качинија (1602). Могућности „нове експресивности“ коју је заговарао Качини Трајковић испитује у оквиру монодијског писма за гудачке инструменте којима прикључује гитару.

Шест стихова римског песника Овидија из друге књиге *Празничног календара* (*Fasti*) наведени су као мото, што је референца на легенду о митском песнику и певачу Ариону. Тако је Трајковић указао на своје културне и уметничке афинитете повезујући дело са грчком и римском митологијом, римским песништвом и ренесансним покретом, уз наглашавање своје тежње ка хармонији, једноставности, тоналности и репетитивности. Музика *Ариона* у пуној мери одговара наведеном „програму“: њен карактер је контемплативан и носталгичан, али без субјективистичког лиризма; звучање акорада је продужено и раздвојено паузама, сугеришући мир и некретање; утисак једноставности постигнут је употребом минималистичких и репетитивних техника, док хармонија произлази из монодијских линија и има тоналне (модалне) карактеристике.

Трајковићев афинитет према естетици импресионизма, конкретно према стваралаштву Дебисија и Равела, може се запазити у рафинираним звучностима и сензуалним хармонијама у *Ариону*, статичности и импровизационим ефектима, као и суптилним променама темпа. После осам

издржаних акорада у гудачима датих сукцесивно на почетку, а који буде асоцијације на цез, излаже се осам кратких мелодија у деоници гитаре, што је увод за средишње делове композиције у којима се евоцира певање Ариона. Глисанда и флажолети доприносе магичном дејству ове музике, док деоница гитаре дочарава митског певача како прати себе на лири.

Композиција **Вука Куленовића** (1946–2017) *Concerto precipitato (Ужурбани концерт)* за виолину, виолу и камерни оркестар, доживеће своју светску премијеру на вечерашњем концерту. Посебна нам је част што ће се за диригентским пултом наћи композиторов син, Владимир Куленовић, који гради веома успешну диригентску каријеру на светским подијумима.

Concerto precipitato остварен је у слободно конципираној троставачној форми: два фуриозна, бриљантна спољна става уоквирују медитативни централни став. Елементи познати из ранијих Куленовићевих остварења – френетична остината, прегнантни квазифолклорни ритмови, варијантне трансформације мотивског материјала, псалмодични напеви – сједињују се и прожимају. У стилу барокних концерта греса, солисти су „први међу једнакима“: наине, током читаве композиције, солистичким инструментима местимично су поверене веома виртуозне деонице, у самосталним наступима или у пару, да би се већ у следећем кораку сјединили с оркестром.

Диригент **Владимир Куленовић** (1980) музички је директор Симфонијског оркестра Лејк Фореста. Добитник је једног од најпрестижнијих диригентских признања у САД – Награде за дириговање *Sir Georg Solti*. Током четири сезоне деловао је као заменик главног диригента Симфонијског оркестра и Опере у Јути, а био је и помоћник диригента Лирске опере у Чикагу, резиденцијални диригент Београдске филхармоније и главни диригент Летњег музичког фестивала у граду Кјото у Јапану. Куленовићеви ангажмани у САД укључују наступања са симфонијским оркестрима Алабаме, Чикага, Коламбуса, Гранд Репидса, Хјустона, Илиноиса, Индијанаполиса, Џексонвила, Ноксвила, Сан Франциска, Саут Бенда и Јуте, као и Оркестра Лувила и филхармонија Напуља (Флорида) и Оклахоме. Током ове сезоне, 2018/19, поново је учесник Фестивала *Round Top*, а наступа и са Симфонијским оркестром Винстон-Сејлема.

Своја диригентска гостовања Владимир Куленовић остварује широм света. Његови фестивалски наступи укључују Фестивал у Аспену, Фестивал савремене музике *Cabrillo*, Фестивал камерне музике у граду Кухмо (Финска), фестивале *Round Top* (Тексас) и *Mozarteum* (Салцбург) и Фестивал у Вербијеу у Швајцарској. Године 2012. Куленовић је добио стипендију *Mendelssohn-Bartholdy* и положај асистента у раду с Оркестром *Gewandhaus* у Лајпцигу, када је блиско сарађивао са својим дугогодишњим ментором, покојним Куртом Мазуром. Деловао је, такође, као помоћни диригент Бостонског симфонијског оркестра, филхармонија у Њујорку и Балтимору, асистирајући многим славним диригентима попут Бернарда Хаитинка, Зубина Мехте, Алана Гилберта, Ендруа Дејвиса и Марине Алсоп.

Владимир Куленовић је стекао дипломе из дириговања на Школи *Juilliard* и Институту *Peabody* Универзитета *Johns Hopkins*, а Лига америчких оркестара уврстила га је међу шест најбољих младих диригената на Националној листи Фондације *Bruno Walter* за 2013. годину.

Срђан Грујић је од 1971. до 1974. студирао на Државном конзерваторијуму *Римски-Корсаков* у Лењинграду / Санкт Петербургу, у класи А. А. Фишера. Постипломске студије завршио је у класи Александра Павловића на Факултету музичке уметности у Београду. До 1988. године био је концертмајстор и солиста Београдског гудачког оркестра *Душан Сковран*. Истовремено је деловао као доцент на Факултету музичке уметности у Београду. Од 1989. до 2016. био је ангажован као заменик концертмајстора симфонијског оркестра Фрајбуршке филхармоније у Немачкој. Наступао је као солиста широм некадашње Југославије, као и у Великој Британији, Француској, Грчкој, Немачкој. Срђан Грујић негује посебан афинитет према делима савремених композитора, посебно Љубице Марић и Вука Куленовића. Многе њихове композиције премијерно је извео. Међу њима су: *Tristezza* за виолину и клавир, *Лидијски пејзаж* за виолину и гудачки оркестар Вука Куленовића, као и његов Концерт за виолину и гудачки оркестар, премијерно изведен на БЕМУС-у 2011. године; *Соната-фантазија* за виолину соло и *Асимптота* за виолину и гудачки оркестар Љубице Марић. Срђан Грујић је редовни професор на Факултету музичке уметности у Београду.

Зоран Анић, гитариста, дипломирао је и магистрирао је на Факултету музичке уметности у Београду. Усавршавао се на међународним мајсторским семинарима еминентних професора. Добитник је награда на многим националним и међународним такмичењима. Током каријере одржао је на стотине солистичких и камерних концерата, од којих је велики број у иностранству (Немачка, САД, Италија, Француска, Шпанија, Аустрија, Португал, Пољска, Грчка, Мађарска, Словенија, Бугарска итд). Тренутно сарађује с хармоникашем Ненадом Љубеновићем (дуо *Mushkalica*) и бандонеонистом Александром Николићем (дуо *Guitaneon*), а на уметничком пројекту *Un viaggio* ради с тенором Зораном Тодоровићем. Поред класичних дела за гитару, премијерно је извео Концерт за клавир бр. 5, BWV 1056. Ј. С. Баха у обради за гитару и оркестар. Бави се и алтернативном музиком. Био је доцент на Музичкој академији у Сарајеву. Професор је у Музичкој школи *Др Војислав Вучковић* и гостујући професор на Уметничкој академији Универзитета *Слобомир II* у Београду. Оснивач је Удружења класичних гитариста Србије и Асоцијације класичних гитариста југоисточне Европе (ASEG), оснивач је и директор манифестација *Guitar Open Festival* и *Winter Music Academy* у Суботици.

Љубомир Милановић, виолиста, дипломирао је и магистрирао у класи проф. Петра Ивановића на Факултету музичке уметности у Београду, а усавршавао се на Школи за музику и драму *Guildhall* у Лондону, где је провео двогодишње постдипломске студије у класи Дејвида Такеноа. Предаје виолу на Факултету музичке уметности у Београду, у звању ванредног професора. Као солиста наступао је с

Београдском филхармонијом, Симфонијским оркестром РТС-а, камерним оркестром *Гудачи Св. Ђорђа*, те домаћим и иностраним музичарима међу којима су Гордан Николић, Дејан Лазић, Љубиша Јовановић, Сретен Крстић, Јуриј Башмет, Кирил Родин и други. Поред ослањања на стандардну концертну литературу за виолу, свој репертоар посебно усмерава на представљање савремене музике. Поједини композитори попут Ивана Јевтића и Светислава Божића посветили су му своја дела. Активан је и у области камерног и оркестарског извођаштва. Као један од оснивача и вођа виола *Гудача Св. Ђорђа* наступао је на концертима широм Европе. Учествовао је и у међународним пројектима с другим ансамблима. Био је гостујући члан Камерног ансамбла Лондонског симфонијског оркестра, деловао је као члан међународног оркестра фестивала *Belt and Road* у Шенжену у Кини (2016, 2017), а од ове године гостујући је члан камерног оркестра *Norddeutschen Barocksolisten*. Директор је је *Гудача Св. Ђорђа*.

Камерни оркестар *Гудачи Св. Ђорђа* основан је 1992. године, на иницијативу групе бивших ученика Школе за музичке таленте из Ђуприје и професора Петра Ивановића. Од оснивања до данас, више генерација најеминентнијих уметника чиниле су овај јединствени београдски камерни ансамбл. Прва награда на Међународном такмичењу Музичке омладине у Београду 1996. године допринела је да *Гудачи Св. Ђорђа* постану један од најзначајнијих оркестара у земљи. Исте године, ансамбл је био позван да одржи концерт у Лондону поводом педесетогодишњице УНИЦЕФ-а.

На препоруку и позив Петра Ивановића, улога музичког директора оркестра од 2006. до 2011. године била је поверена Гордану Николићу, виолинисти светске репутације. Музички маратон под називом *Music challenge* награђен је Наградом Града Београда за најуспешнији концерт у 2006. години. Концерт *Гудача Св. Ђорђа* с виолинистом Романом Симовићем одржан у Коларчевој задужбини 15. новембра 2011, добио је признање „Концерт године“ часописа *Музика класика*. *Гудачи Св. Ђорђа* за собом имају преко 1600 концертних наступа у земљи и иностранству. Њихов репертоар обухвата дела из различитих стилских епоха, од барока до савремене музике. Редовно изводе и композиције српских аутора, међу којима су бројне и оне које су посвећене овом ансамблу, као и дела камерне музике у аранжманима за гудачки оркестар.

Од значајнијих турнеја и гостовања *Гудача Св. Ђорђа* истичу се концертна представљања у Великој Британији, Холандији, Немачкој, Шведској, Украјини, Русији, Мађарској, Македонији, Словенији, Италији, Аустрији, Црној Гори и Босни и Херцеговини. Ансамбл редовно наступа на реномираним фестивалима као што су БЕМУС, НОМУС, БЕЛЕФ, НИМУС, *Охридско лето*, Интерфест – Битољ, *Мокрањчеви дани*, *Будва град театар*, Сарајевски фестивал, Међународна трибина композитора и други.

У прошлој сезони, *Гудачи св. Ђорђа* обележили су први велики јубилеј, 25 година од оснивања оркестра (1992–2017).

Ауторке текста: Мелита Милин, Ивана Медић и Биљана Милановић



Музиколошки институт Српске академије наука и уметности

Директори Музиколошког института САНУ од оснивања до данас

Академик Петар Коњовић, композитор, 1948–1954.

Академик Стеван Христић, композитор, 1955–1958.

Академик Станојло Рајичић, композитор, 1958–1962.

Проф. Стана Ђурић-Клајн, музиколог, 1962–1974.

Др Драгутин Гостушки, музиколог и композитор, 1974–1978.

Др Радмила Петровић, етномузиколог, 1978–1979.

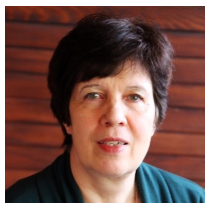
Академик Димитрије Стефановић, музиколог, 1979–2000.

Др Даница Петровић, музиколог, 2001–2012.

Др Мелита Милин, музиколог, 2013–2017.

Др Катарина Томашевић, музиколог, 2017–

Сарадници Музиколошког института САНУ (2018)



др Мелита Милин, научни саветник
У Музиколошком институту САНУ од 1. децембра 1978. године

др Катарина Томашевић, научни саветник
У Музиколошком институту САНУ од 20. октобра 1986. године



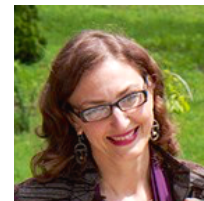
др Јелена Јовановић, виши научни сарадник
У Музиколошком институту САНУ од 1. септембра 1992. године

др Биљана Милановић, научни сарадник
У Музиколошком институту САНУ од 1. јула 1993. године



др Александар Васић, научни сарадник
У Музиколошком институту САНУ од 1. јуна 1994. године

др Весна Пено, виши научни сарадник
У Музиколошком институту САНУ од 1. августа 1999. године





др Данка Лајић Михајловић, виши научни сарадник
У Музиколошком институту САНУ од 2. септембра 2002. године

др Наташа Марјановић, научни сарадник

У Музиколошком институту САНУ од 1. јануара 2010. године



др Марија Думнић Вилотијевић, научни сарадник
У Музиколошком институту САНУ од 1. јануара 2011. године

др Срђан Атанасовски, научни сарадник

У Музиколошком институту САНУ од 1. јануара 2011. године

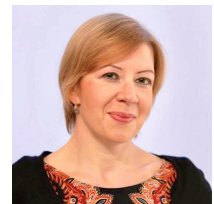


др Ивана Весић, научни сарадник

У Музиколошком институту САНУ од 1. фебруара 2011. године

др Ивана Медић, научни сарадник

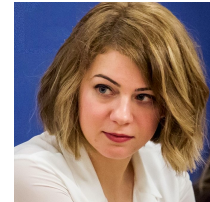
У Музиколошком институту САНУ од 1. фебруара 2013. године



Маја Радивојевић, истраживач-приправник

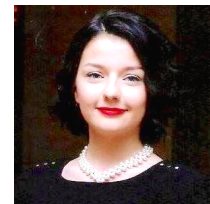
У Музиколошком институту САНУ од 1. новембра 2017. године

Марија Маглов, истраживач-приправник
У Музиколошком институту САНУ од 1. јуна 2018. године



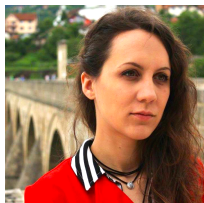
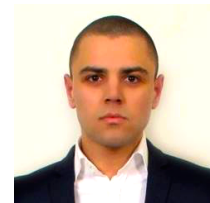
Бојана Радовановић, истраживач-приправник
У Музиколошком институту САНУ од 1. јуна 2018. године

Моника Новаковић, истраживач-приправник
У Музиколошком институту САНУ од 1. јуна 2018. године



Милош Браловић, истраживач-приправник
У Музиколошком институту САНУ од 1. јуна 2018. године

Милош Маринковић, истраживач-приправник
У Музиколошком институту САНУ од 1. јуна 2018. године



Вања Спасић, истраживач-приправник
У Музиколошком институту САНУ од 14. септембра 2018. године

Марија Хаук, административни секретар
Милена Симаковић, шеф рачуноводства
Теодора Трајковић, библиотекар-волонтер

ЗВУК И РЕЧ
70 година Музиколошког института САНУ
Програм прославе

Уредници издања
Ивана Медић, Катарина Томашевић, Милош Маринковић

Лектура и коректура
Александар Васић

Техничка припрема
Ивана Медић

Дизајн корица
Александра Доловић

Штампа
Скрипта Интернационал, Београд

Тираж
200 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

001.32:78(497.11)(083.97)
78(048)

ЗВУК и реч : 70 година Музиколошког института САНУ : програм прославе / [аутори текстова Јелена Јовановић ... [др.]]. - Београд : Музиколошки институт САНУ, 2018 (Београд : Скрипта Интернационал). - 56 стр. ; 20 x 20 cm

Тираж 200. - Из садржаја: Форум Музиколошког института САНУ, Циклус млади истраживачи 17. септембар-29. октобар 2018. Српска академија наука и уметности. Циклус предавања Етно/музикологија данас, у сарадњи са Центром за предавачку делатност Задужбине Илије М. Коларца 6-27. новембар 2018. године

ISBN 978-86-80639-42-0

1. Јовановић, Јелена [аутор]

а) Музиколошки институт Српске академије наука и уметности (Београд) - 1948-2018 - Програми б) Музика - Апстракт

COBISS.SR-ID 269809676